

SAPARMYRAT NYÝAZOW

TÜRKMEN İLIM AMAN BOLSUN

Eziz halkym!

Eliňizdäki bu şygyrlar kitabymy men entek çagakam ýer titremesinden soň ýazyp başladym. Talyp ýyllarym, ondan soňky ýyllar ýekelikde galan purs atlarym şygyrlar toplumynyň birnäçesi ni gündeligime ýazdym.

Şygyrlar toplumynyň galaba bölegini bolsa men garaşsyzlyk ýyllary içinde döretdim we tuguma, tugrama, senama öwrülen käbäm ejem, kyblam atam, ata Watan, Garaşsyz Türkmenistan, durmuş, ahlak gymmatlyklary hakdaky ol şygyrlary bir duýgy-pikir uşlybyna sapdym.

Meniň şygyrlarym - meniň ruhy dünýämdir, ruhubelentligimdir. Size ruhubelentligi arzuw edip, dykgatyňza şu şygyrlarymy hödürleýärin, mähriban türkmen milletim!

Men şu şygyrlar kitabymy baş müň ýyllyk taryhyň käte daşgynly, käte gaýtgynly akabasyňň içinden türkmen diýen beýik adyny galkan edinip, şöhratly we gahrymançylykly ýol geçen, adamzat gymmatlyklaryna mynasyp goşant goşmagy başaran, asly nurdan dörän beýik türkmen halkyma bagışlaýaryn.

SAPARMYRAT TÜRKMENBAŞY

TÜRKMEN İLIM AMAN BOLSUN

Eziz halkym ýalka, Taňrym,

Türkmen ilim aman bolsun!

Topragyma kyldym tagzym,
Türkmen ilim aman bolsun!
Tutan ýolum aman bolsun!

Göwün guş dur —göge uçsun,
Her bir raýat bagtyn güçsun,
Berkarardyr puş tdan-puş dum,
Türkmen ilim aman bolsun!
Bagtyýarlyk ýaran bolsun!

Parlasyn ýaşyl baýdagym,
Ulus-iлимiz baýnasyn,
Çawymyz dünýä ýaýrasyn,
Türkmen ilim aman bolsun!
Mydam altyn zaman bolsun!

Atamyň yhlas edeni,
Pyragyň görmän gideni,
Dören dik erkin Watany,
Türkmen ilim aman bolsun!
Ýollarymyz halal bolsun!

Bir ojakdan örs ün türkmen,
Şırdır türkmen, ärdır türkmen,
Saňa Hudaý ýardyr, türkmen!
Türkmen ilim aman bolsun!
Geljek Altyn Zaman bolsun.

TÜRKMENISTANYM

Garaşsyz, Bitarap Türkmenistanym,
Galkyn, ilim, Alla seni ýalkandyr!
Şan-şöhratyň dolup ýedi yklyma,
Beýik adyň bütin dünýä ýaýrandyr.

Diýarym sen, ata-baba mes genim,
Arka-arka kowmum sende ýatandyr.
Ýaşyl tugum — ar-namysym, messebim,
Dünýäň külli türkmenine Watansyň!

Şypalydyr, sapalydyr daglarym,
Joşgun derýalaryň aby-köws erdir.
Astyn — genji-känim, üstüň — hazynam,
Dagyň-daşyň, çölüň-düzüň göwherdir.
Mawy altyn, gara altyn, ak altyn,

Baý s en, baýlygyňa bereket bersin!
Abadan goýnuňda bagtyýar halkym
Baky baharyňda ýaş asyn erkin!

Dünýä durs un, beýik diýarym durs un,
Ýaşyl tugum al as manda pas yrda!
Eý, meniň owadan, nowjuwan ýurdum,
Bagtyýar ýaş a sen Altyn asyrda!

Ir-iýmiş iň, otuň-çöpüň dermandyr,
Tenekardyr, derde dowadyr howaň.
Türkmenis tan —meniň seždegähims iň,
Türkmenis tan —adyň dilimde dogam.

TÜRKMENIM

Aglap dünýä gelen gülüp ýaş asyn,
Bu dünýä jennetdir, ýaýs yn ganatyn!
Durmuş yň hözirin bilip ýaş asyn,
Dilegim: ruhana bolgun, türkmenim!

Göwün ýele münüp, dünýä keşt eder,
Arş bulutlap, däli deňze yşk eder,

Heňňam kimiň-kimdigini nagt eder,
Türkmene buýs anýan kändir, türkmenim!

Gul deý iş län kiş i ýaş ar beg ýaly,
Garbany gzyldyr, mähri zer ýaly.
Her ýylky gazanýan zähmet şuglaňy,
Bütin dünýä syn edip dur, türkmenim!

El —keremdir, daşy syks a bal akar,
Il —keramat, zähmet çeks e gül akar,
Gündizler şirindir, gjeler şeker,
J ana tenekardyr howaň, türkmenim!

Ýalka, ýa, Ýaradan, türkmeni ýalka,
Nuruň şugla bolup çayýlsyn halka.
Ülkämde umman deý çayýkanyp galla,
Gögermiş dir ýagşy sena, türkmenim!

Pajarlaýar gadym türkmen diýarym,
J ennete öwürmek ýalňyz hyýalym.
Saparmyrat diýer, maks at-myradym
Gurdugym mizemez bina, türkmenim!

ÝAŞ ULULAR

Kethudalar,
aks akallar,
gojalar!

Saparmyrat baş yňza sadaga!
Siz — atalar, kerem — keramatsyňz,
Siz — eneler, deňeýärin saçaga!

Tuguny göterip Garaşsyzlygyň,
Türkmen döwletiniň düýbün tutduňyz.
Ömrüňiz bagş edip eziz Diýara,
Bitarap syýasat yylan etdiňiz!
Öwredip täzeče zähmet çekmegini,
Görülmedik ýeňişlere ýetdiňiz.
Siz — Watan söýmegiň beýik mekdebi!

Siz — mertebe, görüm bile görelde,
Ýada — nusga, ýakynlara — ýörəlgə.
Ynsap ýaly arassıa,
Iman ýaly päks iňiz.
Hyýal ýaly hyjuwlı,

Niýet ýaly aks yňyz.

Uly-kiçini jemlän

Siz gudratly ils iňiz!

Töre siz, türkmeniň töri siziňki,

Ulug siz, mertleriň ruhy siziňki.

Gara dagdan arkasy siz Watanyň,

Arzysy siz, sarpasy siz Watanyň.

Men sizde görýärin gadym ilimiň

Nejmeddin Kubrasyn,

Nagyş bendis in!

Halallygyň nus gasy siz,

Ýurdumda tarhan, gojalar.

Many-maňyz, paras atdan,

Paýhas dan harman, gojalar.

Dogaýy jümlesi —gaýmak,

Sözleri s argan, gojalar.

Kethudalar,

aks akallar,

gojalar,

Bu gün toý tutulýar goşa-goş adan.
Başgaçadyr s özüň, s azyň hümmeti.
Geňeş dar siz sultanlara, şalara,
Kethuda siz
küren ile,
hatara.

Oguz han ymmaty
Watanyň söýüp,
Söýüp,
söýüp,
söýüp dönýär Watana!

Kethudalar, aksakallar, gojalar,
Türkmen diýarymda şöhrat siz, şan siz.
Watany öwürip mukaddes lige,
Külli türkmen nesline
Mekdep bolup ýaşaň siz,
Messep bolup ýaşaň siz,
Wesýet bolup ýaşaň siz!

TÜRKMEN BEÝIK MILLETDİR
Kiçi däldir, beýik milletdir türkmen,

Bäs yklymda hanlyk s üren milletdir.
Darkaş gurup depesinde döwürleň,
Gylyç gemrip, ýaş andyr ol minnetsiz.

Adyllygy bilen beýikdir ilim,
Asyllygy bilen beýikdir halkym.
Ejiziň arkasy, güýçlä garawsyz,
Zamanlaň sarpasy, dine haraýdyr,
Yns anperwerligi s öýüpdir halkym.

Sadalygy bilen belentdir türkmen,
Sahylygy bilen parhlanar barar.
Rys gallydyr bereketli güýzünden,
Gahry gels e gyş dyr, ýylgyrs a bahar.

Parasady bilen belentdir türkmen,
Bedewine ganat bitirendir ol.
Halysyny türkmen tuguna öwrüp,
Rowaýata çenli göterendir ol.

Batyrlagy bilen bellidir ilim,
Horasan peleňi, Turan şiridir.
Asyl nusgas ydyr edermenligiň,

Ärleriň äridir, şırleň piridir.

Kiçi däldir, türkmen uly milletdir,
Bäs müň ýyllap ýaş andyr ol minnets iz.
Saparmyrat, türkmen begdir, gerçekdir,
Onuň taryhyň öwrenmek üçin
Iň azyndan, müň är ömri gerekdir!

TÜRKMEN

Rehim eýle,
Rehim eýle,
Rehim eýle, Rebbim,
Heý-de, türkmen metjidini ýykarmy?
Heý-de, türkmen mährabyny ýykarmy?
Alladan, Asmandan gelen Kurany
Öz eli bilen oda ýakarmy?

Kuranyny oda ýakdy kes eki,
Metjit-mährabyny ýykdy kes eki,
Ýok, onda türkmeniň hiç bir günäsi.
Öz ýurdunda guldur, gandally türkmen,
Gandal onuň erksizliginiň güwäsi!

Rehim eýle,

Rehim eýle,

Rehim eýle,

Rebbim!

Türkmen ýülük ýaly ajap milletdir.

Datlydyr —gülabyň gylawy ýaly,

Otludyr —ojaryň alawy ýaly,

Ýitidir —gylyjyň ýalawy ýaly,

Türkmen —dünýä nus ga bolup biljekdir!

Rehm eýle, rehim eýle, rehm eýle, Rebbim!

Türkmen Aýdan arydyr,

Günden gorludyr türkmen!

Halaldyr lebzı ýaly,

Namys -arlydyr türkmen!

Päkizedir aby-zemzen suwundan,

Salyhatly —ummanlaryň guwundan,

Görmegeýdir şahyrana göwünden,

Mele-mys syk nan deý gorludyr, türkmen!

Desterhan deý mähriban,

Oguz han deý danadyr —

Türkmen jana-janadyr.

Gorkut ýaly pähimdar,

Ol göwünden suw içip,

Ol göwünden ganadyr!

Günäs i ýok türkmeniň,

Ýokdur halkyň ýazygy.

Ençe müň ýyl ýaş andyr,

Tug edinip adyny.

Ynsaplydyr pir ýaly,

Saýhallydyr şir ýaly,

Aklyn dünýä berendir,

Haka berip aňyny!...

AGZYBIRLIK SENASY

Nurdan dörän ilim, agzybir boluň!

Türkmen başy jem bolanda utandyr.

Saýlan Serdaryna adybır oguz

Edil Haka biten ýaly bitendir.

Bir maksada gulluk edip eždatlar

Zaman-zaman öz diýenin tutandyr!

Türkmen ilim, söwer ilim,
Şahaň köpdür, düýbüň birdir.
Taýpaň köpdür, iliň birdir.
Geljegiň bar arş a barýan,
Geçmiş iň bir, düýnүň birdir,
Saçagyň bir, nanyň birdir,
Türkmen, seniň ganyň birdir,
Türkmen, seniň janyň birdir.
Gadymýetden nazar salýan
Oguz, Seljuk hanlaň birdir!

Alla söýgi bilen agzybir ile,
Arş-agladan rys gal-döwlet ýagýandyr.
Daglar lagla dönüp, s ähralar genje,
Boz toprakdan bereketiň çogýandyr.
Bir suprada taýýar kylynyp aşlar,
J em bolýandyr dost-doganlar, gardaşlar.

Türkmen, seniň aslyň birdir,
Agzyň birdir, aňryň birdir.
Birdir seniň Pygamberiň
Sežde eden Taňryň birdir.

Türkmen, seniň diliň birdir,
Türkmen, seniň diniň birdir,
Syrgyn-syrgyn iliň birdir.
Asyrlardan parran geçen
Ata-baba ýoluň birdir.

Türkmen! Külli türkmen! Agzybir boluň!
Türkmen baş y jem bolanda utandyr.
Berkarar ýurt erkinlige daýanyп,
Türkmen iliň beýik döwlet tutandyr.
Saparyň söýgüsü — Garaşsyz Diýar,
Biziň buýsanjymyz — Beýik Watandyr!

DÖWLETIMIZ YRYLMASYN!

Koňül - guş dur, owal-ahyr
Ganat-peri gyrylmasyn!
Gara ýüzi ýuwsa bolar,
Emma gursak garalmasyn.
Türkmen göwni ýuka bolar,
Garyp boýny burulmasyn!

Zeminde Adam gudratdyr,

Ol zeminiň eýes idir.
Ömür-döwran geçer-gider,
Emma durmuş ebedidir!
Namart ömür s ürülmes in,
Alnyňyzda ak ýollarda
Duzak-gapan gurulmas yn!

Soltanlardan täç galar,
Danalardan çäç galar.
Ömrün ile bagş edenden
Sogap, alkyş, at galar.
Bihuda iş görülmes in,
Hak ýaradan türkmenim
Ýaman ýanda görünmes in!

Doga döwletli halkym,
Ruhý belentde bols un!
Belent bolup maks adyň,
Myrat Allamdan bols un!
Ömür ýadap-ýorulmasyn,
Bu berkarar döwletde
Döwletimiz yrylmas yn,

Rys galymyz egsilmesin!

TÜRKMEN İLIM BERKARAR

Saparyň kalbyny arş a göteren,
Ulus-illin baky ýaza ýetiren,
Bir saçakda döwran gurup oturan,
Türkmenis tan, ajap ýurdum berkarar!

Gara altyn bizde bar,
Mawy altyn bizde bar,
Mukaddes ýola düş en
Türkmenis tan berkarar!
Türkmen ilim berkarar!

Dagyndan bal akýar, düzünden - şerbet,
Gündizi - eş retdir, gjesi - jennet,
Altyn as yr bolup gelipdir geljek,
Ajap ýurdum, Türkmenis tan berkarar!

Gara altyn bizde bar,
Mawy altyn bizde bar,
Mukaddes ýola düş en

Türkmenis tan berkarar!

Türkmen ilim berkarar!

Döredýär, öndürýär, iş leýär, gurýar,

Ösen döwletleri nazarlap barýar.

Beýik bir döwlete öwrüldi Diýar,

Türkmenis tan, ajap ýurdum berkarar!

Gara altyn bizde bar,

Mawy altyn bizde bar,

Mukaddes ýola düş en

Türkmenis tan berkarar!

Türkmen ilim berkarar!

Sapar diýer, baş goý, mukaddes ýola,

Gelipdirler alys lardan görmäge!

Baş döwran dolandy bagt bolup ile,

Ajap ýurdum, Türkmenis tan berkarar!

Gara altyn bizde bar,

Mawy altyn bizde bar,

Mukaddes ýola düş en

Türkmenis tan berkarar!

Türkmen ilim berkarar!

Abadan

Sapar, bagtyň - Altyn asyr gelipdir,

Ulus-iller aman, ýurdum abadan!

Gadym diýar ýaşyl kürte geýipdir,

Agzybir ýaşaýan ýurdum abadan!

Ýazlar döwranyňa döwran goş andyr,

Yhlas ly il maks adyna gowş andyr,

Aýdymy - as manda älemgoş ardyr,

Mermerden gurulýan ýurdum abadan!

Gözüm gidýär J eyhun derýaň möwjüne,

Gökde gara bulutlaryň döwşüne,

Gulak salyp Gorkut ataň öwdüne

Bir maşgala dönen ýurdum abadan!

Eziz ilim, seniň bagtyň zähmetde!

Eşretli döwranyň, tagtyň zähmetde!

Nesýeden el göter, nagtyň zähmetde,

Geldi ajap zaman, ýurdum abadan!

Sapar, halkyň bir maksada jem boldy,
Daglary altyn-zer, çölüm hum boldy,
Gam-gussaly bakna zaman güm boldy,
Dolup-daş an eziz ýurdum abadan!

ÝAŞYL ÝAZ DEÝ BAÝDAGYM!

Türkmen, saňa merdanalyk ýaraş ar,
Gara dag deý ger döşüni gaylara!
Asylzadasyň sen, Halyk garaş ar,
Baýlyk-bagty göteringin, aýnama!

Gara dagdan pähim-paýhas alansyň,
At segredip, dünyä şowhun salansyň,
Sag goluňda azal, solda - galamdyr,
Tagzym kylyp parasada, paýhasa.

Dogry söze dostdur, ýalandan gaçar,
Boýun satyn alyp, ýamandan gaçar,
Namartlyk gelişmez saňa hiç haçan,
Dal bedews iň, çyrpynyp gir aýlawa!

Toýda dana, ýow gününde dälidir,
Tutan ýoly ata-baba ýoludyr,
Agyr ýurduň harajatyn il eder,
Dutar çalyň, meňzäp Baba Gambara.

Watan - jigerdedir, howala - s ende,
Ruhlar - arş da, göwün galkynýar ýerde.
Saparmyrat, bu gün edýarin sežde,
Ýaşyl ýaz deý pas yrdaýan Baýdaga!

ÖMRÜMIŇ MANYSY

Kyblam kakamdyr - Watan, Käbäm ejem - Diýarym,
Watan, saňa şirin-janym, din-imanym bagş etdim.
Gels em - beýik maks adym, gits em - pikir-hyýalym,
Watan, saňa bütin ömrüm: bar zademy bagş etdim.

Men sadyk ogluň seniň, kynçylyga werziş men,
Gezip jümle-jahany many aldym her iş den,
Köp öwrendim ýaş lykda hunabaly durmuş dan,
Watan, saňa ýürek ýagym, barym-ýogum bagş etdim.

Kim görmedi şäheriň külbe, palçyk, laý wagtyn?
Gör, Güne şugla salýar, ak mermerden paýtagtym.
Meniň iş leýän wagtym - bagtly wagtym, baý wagtym,
Watan, didämiň garasy, saňa agyn bagş etdim.

Ülkämiň şäher-kendin bina kylyp mermerden,
Gaznamyzy gyrmalaryn lagl-göwherden, zerden.
Şu matlabा ýetmeýen Haka janym bermes men,
Watan, saňa dünýe barym, hanymanym bagş etdim.

Türkmen köli çayýkanyp, köňül oýnar tolkunda,
Köňül suwun bal edip, bal öndiris her kentde,
Külli türkmen düzlüğü tokaý bolup galkar-ka!
Watan - ömrümiň manysy, saňa barym bagş etdim.

Ajy azaby meňki, dadymy berdim, Watan,
Tüsses i-küli meňki, odumy berdim, Watan,
Seni tylla jyga deý baş a göterdim, Watan,
Saparmyrat, Watan, saňa tagtym-bagtym bagş etdim.

ÝAŇLAN, DIÝARYM!

Allanyň keremi —erem bagymsyň,

Ajap mukam bolup ýaňlan, Diýarym!
Begenjim, buýs anjym, jiger-janyms yň,
Ajap aýdym bolup ýaňlan, Diýarym,
Ýaňlan, Diýarym!
Ýalkan, Diýarym!
Ballar, Diýarym!

Alçy gopan altyn ykbal gül açsyn!
Ýaşyl tugum as manyňa ýaraşsyn!
Ýürekde —jan, gözlerimde —göreçsin!
Ruhana perdeden ýaňlan, Diýarym!
Allahym ýalkapdyr, ýalkan, Diýarym!

Ahal sazyň çalsyn, Balkan oýnasyn,
Daşaguz hem Lebap toýda toýlasyn,
Maru-şahu-jahan bada aýlasyn!
Dünýäň depesinde ýaňlan, Diýarym!
Ýaňlan, Diýarym!
Ýalkan, Diýarym!
Ballar, Diýarym!

Külli türkmen ilim bir jan, bir tendir,
Keremli topragňa bagryн badandyr.
Bagty çüwen iller aýdym aýdýandyr!
Göçgünli s az bolup ýaňlan, Diýarym!
Allahym ýalkapdyr, ýalkan, Diýarym!

Düzlerim bar, kerem önyär, zer önyär,
Daglarym bar, göwher önyär, dür önyär.
Sapar diýer, goýnuň jennete dönýär,
Beýik aýdym bolup ýaňlan, Diýarym!
Ýaňlan, Diýarym!
Ýalkan, Diýarym!
Ballar, Diýarym!

WATANYM

Kalbomyň - aýdymy, dilimde - doga,
Garaşsyz diýarym - eziz Watanyml
Buýs ançly başymda göwherden jyga,
Garaşsyz diýarym - eziz Watanyml

Kerem sen, mukaddes nana deňedim,
Eziz sen, jigerde jana deňedim,

Köpetdagym Oguz hana deňedim,
Garaşsyz diýarym - eziz Watany!

Çabga bolup, çöllerime aýlandym,
Nagma bolup, illerime aýlandym,
Seni s öýüp, il bagtyna buýs andym,
Garaşsyz diýarym - eziz Watany!

Saňa hak aşyk men, aklymdan jyda,
Sen sahawat hazynasy, men geda,
Türkmeni s oňundan, ýalkapdyr Huda,
Garaşsyz diýarym - eziz Watany!

Saparmyrat, geçdi agyr döwürler,
Heňňamlar uzyndyr, gys ga ömürler,
Seni bagtyň mes genine öwir men,
Garaşsyz diýarym - eziz Watany!

WATAN

Arşyň-kürs üň arasynda galamda
Sende açdym ganat-perlerim, Watan!
Sen aýlanýaň ykbalymda, ganymda,

Göz-guwanjym, serim-serwerim, Watan!

Seň barlygyň - baş a jyga-täjimdir,
Daglar - arkam, sähra - göwün täjimdir,
Ömrüm saňa sadagadyr, pajymdyr,
Senden röwşen alar gözlerim, Watan!

Pederleriň ruhy - tobagähimdir,
Yşkym bardyr J eýhun, Hazar, Wasymda,
Geçdi ömrüm toýlaryňda-ýasyňda,
Ugradyp ýyllaryň kerwenin, Watan!

Magrypdan Maşryga owazaň ýeten,
Zemine arş-kürse howalaň ýeten,
Niçe är men diýip üstüňden öten,
Sen meniň başymyň täjis iň, Watan!

WATANYM

Eziz Watan - şirin jandan ybarat,
Damarda gaýnaýan gandan ybarat.
Watan - iň gadymy dini türkmeniň,
Eziz Watan mydam saňa ybadat.

Türkmen Watan bilen diridir diri!
Şu Watana eýlänň mydam ybadat.
Bäş müň ýyl, on müň ýyl, ýüz müň ýyl bäri
Kys sas y - dogadyr, aýdymy tagat.

Türkmen Watan bilen diridir diri,
Öls e - Watan parçasyna öwrülyär.
Watan - türkmenleriň kalbynyň nury,
Oýlanýaryn: Watan nirden başlanýar?

Watan - uzyn gije kirpigin çalman,
Serhediň s ak es gerinden başlanýar.
Daňdan
minarada
ş anyna Allaň
Çykýan azan seslerinden başlanýar.

Başlanýar - Pygamber sanyp atasyn,
Oguz hanyň alty gerçek oglundan.
Başlanýar - dünýe deý uly Watanyň
Atarman-çaparman hunlaň kowmundan.

Är ýigitler eziz

Watanyň şiri

Nije ýyl oguzy doga deý saklan.

Her türkmen Watanyň algyry, şiri,

Bäş gün gits eň - gursagyňda ýer tapman.

Watan - beýik geçmişden hem geljekden,

As mandan, keremli ýerden başlanýar.

Watan - ata çykan ýowuz gerçekden,

Togalanyp düşen serden başlanýar.

Pyragynyň döwedinden başlanýar,

Daňdanakan söweşinden başlanýar.

Kyrk nekgendä ýalňyz sygryny soýan

J ygalybeg

söwüşinden başlanýar.

Watan - türkmen namysyndan başlanýar,

Göröglynyn namasyndan başlanýar.

Ýat illerde Watan perýadyn çeken

Mys apyrlaň nalasyndan başlanýar.

Watan - kas amymdan, tylla gerbimden,
Parlap duran baýdagymdan başlanýar.
Garaşsyz, Bitarap beýik ýurdumda
Tutulýan toý-baýramymdan başlanýar.

Synla, Watan, öz edermen nesliň,

Olar togap eder dyza çöker-de,

Watan —

Türkmenleriň mukaddes ligi!

Diňe

Alla bardyr

s enden ýokarda!..

Türkmen Watan bilen diridir diri.

BUÝSANÝAN

Ýa, Ýaradan, güýjüňden joş urar jümle-jahan,
Türkmene rowa gören yklomyňa buýs anýan!
Çabgalar nagma çalyp, seýrana gelmiş bahar,
Başy duman daglara, degresine buýs anýan!

Tebigatym ne ajap, göýäki bir güzel ýar,

Halkyň kalbyna siňen, nurdan dörän ýurdum bar.
Düwläp düzे çykypdyr mejnun bolan akyldar,
Äleangoşara dönen baýyrlara buýs anýan!

Ummanylaryň gaýyndan boran bolup galmyşam,
Ýel bolup, ýagmyr bolup, ýyldyrymlap gelmişem,
Allaň ýalkadygy bu arşdan saýa salmyşam,
Gökleri gümmürdedýän, nagrasyna buýs anýan!

Pelek sahypjemalyn görme-görşe getirmiş,
Allam ýaz bolup dünýäň göwnün arşa götermiş.
Sapar diýer, beýhus men, jahany ýsk tutarmış,
Hakyň didaryn gören diýaryma buýs anýan!

BAGTYÝAR BOLSUN!

Synmaz ruhy arşa ýeten milletim,
Altyn Asyr, Altyn döwran ýar bolsun!
Duýup ýasa bolçulygyny gadyryn,
Altyn Asyr, altyn döwran ýar bolsun!
Islän zadyň saçagyňda bar bolsun!

Taryh şaýat gaýratyňa-dogmuňa,

Bagtyýarlyk ýaran boldy ilime,
Oguz han Türkmeniň nesli-kowmuna
Altyn Asyr, altyn döwran ýar bolsun!
Geljegiň mundanam bagtyýar bolsun!

Halallyk ýş gynda eýläp perwazy,
Ruhubelent kiş iň bolmaz perýady,
Hanasý guramaz eş ret derýasy,
Altyn Asyr, altyn döwran ýar bolsun!
Agzybirlik bagtymyza tar bolsun!

Daglaryň şiri s en, çölleriniň gurdy,
Türkmenim, ezelden gursagyň nurly,
Alla berdi bize berkarar ýurdy,
Altyn Asyr, altyn döwran ýar bolsun!
Sagadatly döwran mydam ýar bolsun!

Gadymýetiň ýaňyn gördüm hoş günde,
Hakyň kelamy bar köňül köş günde,
Derýalaryň möwji bardyr ýş gynda,
Saparmyrat, altyn döwran ýar bolsun!
Türkmenime mydam Alla ýar bolsun!

ŞÖHRAT-ŞAN İÇİNDE

Ýüze sylyp, togap etdim, peder ruhly çöllerimi,
Sesim goş up, owaz etdim, söýüp sähra ýellerini,
Ýüregime doga etdim, nur imanly illerimi,
Gözüm gitdi öz ilime özge iller içinde.

Seň goýnuň jennet bildim, özge jennet istemen,
Garaş syzlyk bagtymyzdyr, özge bagty istemen,
Ýurdum dünýäde birinji, barmy ony bilmeýen,
Agzybirlık - tugumyzdyr, altyn döwran içinde.

As lyýete çümüp gitdim, gördüm köşgi-eýwany men,
Garaş syzlyk bagta ýetip, tapdym gadym seýrany men,
Hakyň dergähinde bolup, gördüm başı ruh eýýamy men,
Doga kylyp her kümmede, galmyşam zynhar içinde.

Egbar günleň geçdi, halkym, bolmaz ahy-perýat imdi,
Arşdan bize düş di ýalkym, topraklar nur-ter-ýaz imdi.
Sapar diýer, döwrüň altyn, yüz sen eşret derýasynda,
Gözel ýurdum, goý, güllisin, baky şöhrat-şan içinde.

BUÝSAN

Türkmenim, ýaý ganat-periň, mawy as man s eniňki,
Gül ys yna serhoş seriň, bagy-boss an s eniňki,
Ruhý ş atdyr, pederleriň - haýry-yhs an s eniňki,
Gadymýete seda kylan beýik taryha buýsan!

Bäş eýýama uzap giden nurly imandyr aňryň,
As yrlary bezäp duran köş gi-eýwandyr aňryň,
Duş man bilen darkaş guran merdi-merdandyr aňryň,
Görögly beg, Oguz han deý, ş ahy ykbala buýsan!

Yş k çyragna uçgun berer arş da çykan ýyldyrym,
J eýhun sere göçgün berer, gözel gyz deý ýylgyryp,
Kimler ýerde yşkyň görer, kimler gökde - ýyldyzyn,
Kän aşygy serhoş eden roýy-ruhs ara buýsan!

Nije asyr çöke-çöke is mi Mövlana ýetdiň,
Kä köplük, kä galdyň ýeke, nury imana ýetdiň,
Çoh jepalar çeke-çeke Altyn zamana ýetdiň,
Saparmyrat, tuguň - Watan, nurly geljege buýsan!

GÖKDEPE

Gökdepe! Syrylyp gaflat perdesi,
Türkmene sowulmaz döwran dönüpdir.
Gökdepe metjidi - ajap erteki
As man gämis i deý ýere gonupdyr.

Mermer metjit - wysal bolan hyýalym,
Ýaraş ypdyr owsun atýan zamana.
Uzynly gün zähmet çeken Diýarym
Haka sygnyp, gulak salýar azana.

Minaralar - owazy deý azanyň
Çar ýandan uzaýar as mana bakan.
Gökdepe şehidi - garry atamyň
Ruhuna siz juma namazyn okaň!

Munda gazap bilen diş läpdir hyrçyn,
Paralanan döşden sarkyp gara gan,
Gujagyna alyp şahly hyrlsysyn,
Ýatyr garry atam - şehit Artyk han.

Ýatyr munda gymyzy gan - pajyga,
Türkmeniň namyrat gussasy ýatyr.

Ärleriň-şirleriň, pirleň ganyna
Boýalyp erkeklik nusgas yátyr!

Jem bolup namaza durýar jemagat,
Mertligiň alnynda başlar egilýär.
Şehitleň ruhuny ýagşy senadan
Gandyryp şirlere degsin edilýär.

Saparmyrat, geçmiş gaflat perdesi,
Türkmene sowulmaz döwran dönüpdir.
Gökdepe metjidi - Allanyň emri,
As man gämis i deý ýere gonupdyr.

BEDEW

Üstüň tagty — Süleymandan zyýada,
Bedew münen düşer göçgün hyýala,
Şan-şöhrat getirip güzel Diýara,
Ýaz goşarsyň türkmen ýazyna, bedew!

Bezegi sen tomaş aly toýlaryň,
Oýnap göwünlerde arman goýmadyn.
Ýyldyz sycradýandyr buýnuz toýnagyň,

Tebil kakakyp arşyň Aýyna, bedew!

Döwüş günü bedew atlar çapylar,
Gök gümmürdäp, as man-zemin gapylar,
Deper, gapar, arslan bolup topular,
Baş bermez Rüstem - Zalyna, bedew!

Bedew atdyr, goç ýigidiň ganaty,
Göröglyň gardaşy, jana-jan aty,
Baba Gambar piriň Hakdan halaty,
Sen deger sen, dünýe malyna bedew!

Ýedi yklymda bedew atyn harladyp,
Gylyç syryp, sanjak-tugun parladyp,
Ýere lerzan berip, gögi gürledip,
Gezmiş ata-babam panyda, bedew!

Sapar, altyn-kümüş bile şaýladym,
Soltany sen mähelleli aýlawyň.
Guş bolup gösterlip, başym aýladyň,
Uçarsyň ganatyň ýaýyla, bedew!

J EÝHUN — HUN DERÝASY

J oş gun-daş gyn derýalaryň şahy sen,
Gör, ençe il ganmyş suwuňdan, J eýhun!
Türkmeniň gursaga sygmaz ruhy sen,
Göçgün alyp däli göwünden, J eýhun!

Düwlär sen, çyrpynyp gara ýel ýaly,
Güwwüldiň gürrüňmi, Oks * derýasy?!

Bal suwuňdan gymmat göwher-zer barmy?
Iki ýanyň baga öwürýän, J eýhun!

Owsunyp ýatan bir aždarhaň bardyr,
Gözýetime çenli hanasy bardyr,
Bu gün mundan, ertir ondan barýandyr,
Durmuş y-hyjuwdan, dogumdan, J eýhun!

J eýhun* - Seýhun-Hun derýasy diýdiler,
Oguzlaryň han derýasy diýdiler,
Tüýs türkmen dogumy ýaly diýdiler,
Degräňde ýaýrapdyr kowumlar, J eýhun!

Gant suwuňdan ganyp-ganyp içeýin,

Ýele dönüp, ýüzüň sypap öseýin,
Topragyma bagrym oýkap öteýin,
Ruhuňda ruhumyz ýuwunsyn, J eýhun!

Saparmyrat, belent derýalaň orny,
Saňa sežde eder Oguz han kowmy,
Çoşläp sеçelenýän tolkunlaň towny,
Ruhuma joşgun ber ruhuňdan, J eýhun.

* Oks - gadymy ýunanlar Oguz derýasynyň adyny şeýle tutupdyrlar.

* J eýhun - Hun derýasy diýmekdir. Seýhun sözi hem Hun derýasy diýen manyny berýär. J eý, Seý - çayý, ýagny derýa manysyny berýän gadymy sözlerdir.

GARAŞ SYZLYK HIKMETI

Şirin jana düzdüm, dos ta dözmedim,
Arşdan Alla, Ýerden adam gözledim
Daşym gallap durka garagözlerim,
Halkym diýip, gara bagryň gan bolsun!

Dünýä —ýaradanyň hikmethanasы,
Görüp akył tapar adam danasy,

Zerur wagty tapdyrmaz bir dänes il!

Paras adyň gazabyňa gyn bolsun!

Türkmen ogly, mydam mädäň dok durs un,

Eliň hereketde, diliň dek durs un,

Seriňde - il, gurs agyňda Hak durs un,

Paýhas yň gurs akda genji-kän bolsun!

Goňş yň hekim bolsa, melhem çöp agtar,

Hemraň dana bolsa, dana gep agtar,

Derdiňe - dep, ulus-ile nep agtar,

Dostuň - seýis - derwezäňiz giň bolsun!

Akyl bir jygadyr, bolmaz her baş da,

Pähim-paýhas ýerin tapar ser baş da,

Garyndaşlyk baş ga, ulus-il baş ga,

Ulus-ile serdar ýigit han bolsun!

Bedew atlar s aýlanýandyr aýlawda,

Guwwas lar taplanar tupan, gaýlarda.

Watan ölme ýollasa-da, ýaýdanma,

Uçar bolsaň, badalgaňyz il bolsun!

Ody hanjak ats aň — ýakar, ýer tapar,
Dürrendez dür tapar, zergär zer tapar.
Ýadama, ýaltanma, ýaýdanma, S apar,
Ulus-iliň jan diýdimi, jan bolgun!

BUÝSANJ YM

S apar ogluň tagzym edýär, Hudaýym,
Ady dünýä ýaýran halkym bar meniň.
Sens iň oý-pikirim, huş um-hyýalym,
Çawy dünýä ýaýran halkym bar meniň.

Bir ogly seýis dir, algyr bedewli,
Bir ogly pälwandyr, demir bedenli,
Her gerçegi Görogly deý edenli,
Başda Alla ýalkan halkym bar meniň.

Daglary lagyldan, topragy - zерден,
Daýhan hazynasyn tapypdyr ýерден,
As ly ataş dandyr peri-peýkerleň,
Döwran gurup, ýaýnan halkym bar meniň.

Ulus-iller toýdan toýa şaýlanýar,
Ulygyzlar gurjak kimin şaýlanar,
Türkmen edep-ekram bilen saýlanar,
Dolup-daşyp, gaýnan halkym bar meniň.

Daýhanlary barly baýdyr, mülkdardyr,
Günbe-günden rys k-döwleti artýandyryr,
Garyby ýer eker - ertirki baýdyr,
Döwlet tapyp, baýan halkym bar meniň.

Saçagy açykdyr, näme iýseň bar,
Eş retli diýarda näme diýseň bar,
Sapar beýik döwletine buýsanýar,
Oguz ýolun saýlan halkym bar meniň.

BEÝIKDIR

Wagt —mizan, päklik bolsun ýoldaşyň,
Gül diýaryn jandan söýen beýikdir!
Kötel ýolda sizi Alla goldasyn,
Il-günüň mährini duýan beýikdir.

Meniň bagtym —halkym. Bagtym —Watandyr!

Arkadan atalar garap ýatandyr,
Watan keramatdyr — öý-ojak-tamdyr,
Ömrün gül diýara goýan beýikdir.

Baýlyk näme? Hallan atanyň galar,
Dünýä geçer, eken baglaryň galar.
Geljege şu beýik Watanyň galar,
Watan serpaýyny geýen beýikdir.

Dagy talhan edýär jepakeş halkym,
Düzi melhem edýär jepakeş halkym,
Ulus-ılim, galkyn, türkmenim, galkyn!
Okan, dogan, guran, s öýen beýikdir.

Bu gün biz — Oguz han, Gorkut, Görögly,
Atalaryň namys ogly, är ogly,
As many Allaly, ýurdy goragly,
Diýaryny jandan s öýen beýikdir.

Watanyň sen, başda tylla täjim sen,
Geçmiş im, geljegim, ýeke-tägim sen!
Gözlerimiň garasy sen, agym sen,

Sapar, seniň halkyň, iliň beýikdir.

BAGŞ EÝLE!

Türkmenis tan - ýalňyz diýar, gaýry watanym ýokdur,
Watan - metjit-mekdebim, gaýry sapagym ýokdur,
Watan diýip gyryls a-da, ýurdum satanym ýokdur,
Ýaş an ömrüň manys yn Watanyňa bagş eýle!

Iliň güýji birleş ip, daşgyn däli derýa bor,
Biwatanyň baýlygy — hanymany yrýa bor,
Watan diýip ýaş andan ata-baba yrza bor,
Türkmen, ary-namys yn Watanyňa bagş eýle!

Gaýduws yz goç ýigitler synmaz polat galamdyr,
Haýyra baş goş anlaň eden iş i halaldyr,
Watan berkarar bols a, ulus-iller amandyr,
Gardaş, şirin janyňy Watanyňa bagş eýle!

Sapar, başym sadaga, janym saňa gurbandyr,
Ýüregiň her urgus y watan diýip urýandyr,
Külli türkmen jem bolup, adyl döwlet gurýandyr,
Pyragy deý hamys yn Watanyňa bagş eýle!

DÜŞ ÜPDIR

Çarhypelek, ne pelek, ýary güne düş üpdir,
Ýary aýly, ýyldyzly ajap tüme düş üpdir,
Kimler bagtdan dänjiräp, kimler gama düş üpdir,
Kimler gepe düş ünmez, kimler üme düş üpdir.

Her kes iň öz kellesi, her bende bir küýdedir,
Kämil danalar dymar, bilmedikler aýdadyr,
Gorkut atam, Pyragy deý dana ärler kaýdadyr?
Türkmen, seniň ykbalyň röwşen daňa düş üpdir.

Gara daglary magdan, çöllerinde gorum bar,
Göwher, lagyl, altynym, zümerretdir dürüm bar,
Göwün ýaly giň diýar behişt bolup görünýär,
Däli deňiz, dag-güzler, çöl turkmene düş üpdir.

Alla bizi ýalkapdyr, ýollarymyz ak boldy,
Gandalymyz gyrylyp, gamgyn eýýam ýok boldy,
Sapar, bagty oýanyp her bir turkmen şat boldy,
Dünýä gudrat görkezmek turkmen, saňa düş üpdir.

ÖÝE BARÝAN ÝOL

Gidenlermiz sag-salamat dolansyn,
Öýe barýan ýollar nurana ýoldur!
Göwnüm - öýüň mähri bilen doýandyr,
Öýe barýan ýollar nurana ýoldur!

Munda obaň, mekanyň bar, külbäň bar,
Külbe däldir, dünyä içre dünýäň bar,
Öýe gelip teş ne göwün gonenýär,
Öýe barýan ýollar nurana ýoldur!

Öýe barýan ýollar mähriban ýoldur,
Ezizdir, röwşendir, jana-jan ýoldur,
Öýe barýan ýollar şuglaly ýoldur,
Kerem-keramatly, kyblaly ýoldur!

Bu ýol bilen ataň-babaň gatnandyr,
Eriş-argaç hyýallaryn gatlandyr,
Bu ýolda garaşyp ýatan bagt bardyr,
Öýe barýan ýollar nurana ýoldur!

Mähir bolmaz öý mährinden zyýada,

Gowuş ars yň munda eziz didara,
Ähli ýollar dolanýandyry Diýara,
Öýe barýan ýollar nurana ýoldur!

Gidýän ýol - hyýalbent, gelýän - mähremdir;
Didara zar, kalba melhemdir, emdir.
Meger, bu ýol behiș t ýoluna deňdir,
Öýe barýan ýollar nurana ýoldur!

Bu ýol siňendir ene mähiri,
Atanyň nazary, pendi-pähimi.
Pikiriňi durlap, algyn hähiňi,
Saparmyrat, ömrüň —nurana ýoldur!

ÝAZ BOLUP GELER

Gülle, diýar, bereketiň as mandan —
Ýagyş-ýagmyr bolup, gar bolup geler.
Owwalbaş da ýalkanans yň Allamdan,
Tylla Gün goýnuňa gor bolup geler.

Ýaşyl tuguň —adalatyň baýdagы,
Adyllygyň —toýy, bagtyň —baýramy,

Bäs müň ýylda kämil tapan paýhasy,
Bagta sary eltýän ýol bolup geler.

Tarplar göterildi, düzler galkyndy,
Toprakdan bal akyp, galla tolkundy,
Ýyldyzly as man deý ap-ak altynly
Atyzlardan baýlyk zer bolup geler.

Matlaby arş dadyr, jennetdir jaýy,
Göwni göçgündedir, dönmezdir raýy,
Görögly deý gerçek ýigitleň paýy
Agaýunus ýaly hüýr bolup geler.

Saparmyrat, diýarymyň gujagy,
Döwletlidir diýarymyň saçagy,
Tutumly toyłara türkmen gojasy
Geler, Aşyk Aýdyň pir bolup geler.

PERWERDIGÄR

Barym pukara berip, paýhas diýip ylgadym,
Ata-baba paras adyn dür däne deý ýygnadym.
Aýlaw saýlar, il saýlar bedewleriň ýyndamyn,

Saýaňda türkmen ogly ýaýnasyn, Perwerdigär!

Gahar gara gylyçdyr, pos baglasyn gyýnynda,
Gam-gus sa, öýke-kine, jenjel galsyn düýnünde,
Ruhanalyk joş ursun, päklik bolsun s eriňde,
Iş eden işjeň ilim baýnasyn, Perwerdigär!

Gözelleri hüýr-peri, gerçekleri türkana,
Ganym bilen garpyşsa, döwşer merdi-merdana,
Sekiz asyr syňsyrap, pelek salmyş gerdana,
Ös üp-örňäp türkmenim ýaýrasyn, Perwerdigär!

Sapar galkýar halkynyň gadam urup barşyndan,
Daglar çarbaga döner hyrujyndan-hyrşyndan,
Zeminden döwlet tapdym, parasat ber arşyňdan,
Arşyňdan ber türkmeniň paýhasyn, Perwerdigär!

GÖRÜP MEN

Eziz halkym, saňa ýaýaýyn syrym,
Alnyňda ajaýyp zaman görüp men.
Alna togap eýle Altyn Asyryň,
Altyn geljegiňi aýan görüp men.

Ýörgün ata-babaň ýörigen ýola,
Howaýa aldanma, ymtylma ýoga,
Pähim eýle, nazar sal saga-sola,
Gaýry ýolda müň bir sowal görüp men.

J eň alys da däldir, uruş daş däldir,
Gygyrýan dana däl, ýaman baş däldir,
Türkmen ýolun hut Oguz han baş landyr,
Ýol başynda Oguz atam görüp men.

Görögly beg boldy meniň halypam,
Şugla saçdy geljegiňe hakydam,
Elli as yr taryhyňdyr - hazynaň,
Seniň matlabyňy rowan görüp men.

Hydryr gören halks yň, diliň dogada,
Gaçgynyň şer iş dir, ýoluň sogaba,
Göçgün-göçgün gerçekleriň howala,
Howalaňda belent howaň görüp men.

Saparsen howlukma, Haka hoş geler,

Kalbyň ak sakla, Halka hoş geler,
Türkmen, şeýdip beýik Türkmen başlanar,
Geljegiň dowamat, dowam görüp men.

TÜRKMEN, YBADATA GEL

Gatbar-gatbar taryh ýatyr, s apar-syýahata gel,
Gatlak-gatlak baýlyk ýatyr, gadym zyýapata gel,
Azym-azym şäher-kende, synmaz ymarata gel,
Sütün-sütün şalar ýatyr, doga-zyýarata gel,
Eziz Diýar seždegähdir, dogan, ybadata gel.

Külterläp beýik Geçmiş iň, Geljegiň aýan görmüş em,
Dünýäň başky Pygamberi - Oguzhan atam görmüş em,
Jebel, Jeýtun, Ýaňykentde ajaýyp zaman görmüş em,
Türkmeni beýik halk eden müňläp şa, soltan görmüş em,
As ly nurdan dörän il biz, dogan, ybadata gel.

Gara daş-u-harabadyr gaýymdan gaýym galalar,
Ýedi yklyma hökmi ýörän, pelege azm uran şalar,
Dünýäge gudrat görkezgen üç yüz altmyş öwlüýäler,
Dana ärler, akyldarlar, diýara aşyk - gedalar,
Ata-babam ruhy baýdyr, dogan, ybadata gel.

Ezeli oguz iline - Garrykende keşt eýle,
Ýaňykende doga okap, Seýistanda sežd eýle,
Şähris tanda şowür çekip, Harazminde dynç eýle,
Gorkut ata tagzym kylyp, as-Sul bilen küst oýna,
Diýar dogaýy Diýardyr, dogan, ybadata gel.

Derýalaryň ýüzüňe syl, gök Taňryň keşbin görendir,
Daglaryny keramat bil, Şibliniň yşkyn görendir,
Bäş müň ýyllap türkmen munda mähirden

Watan gurandyr,

Sapar diýer, arşda Hudaý uglaşyn saçyp durandyr,
Watan keramat-keremdir, türkmen, ybadata gel.

GÖZLEDIM

Taryhyň tylla kökene düzüp,
Ýurdum, saňa şeref-şany gözledim.
Geçmişe seýl edip, geljekde gezip,
Oguz handan galan dini gözledim.

Türkmen gaýratlydyr, türkmen — töwekgel,
Watan üçin gaýtmaz jeňden, söweşden,

Hudaý halan halym! Galkyn, döwletlen!
Diýara jan berýän ruhy gözledim.

Türkmen ýurt ogludyr, hupbulwatandyr,
Saýlap ata-baba ýolun tutandyr,
Gökde Haka, ýerde halka bitendir,
Watanyma arkadagy gözledim.

Sensiň halkym, ýeriň, ýurduň eýesi,
Geçmiş seňki, geljek seňki ebedi,
Baý bol, beg bol, aýla çarhypelegi,
Diýaryma bendiwany gözledim.

Gerçekleriň bardyr, şiriň şiridir,
Gözelleri — melek, jennet hüýrüdir,
Günden şuglalydyr, Aýdan arydyr,
Bagtym boljak çyn syndaşy gözledim.

Dünýe deý gadymy halkym danadyr,
Süňni Watan ruhy bilen ganadyr,
Gojalary göýä ýagşyzadadyr,
Hak halatly pähmihaly gözledim.

Söýdüm lebziň deýin halal mess sebiň,
Söýdüm labzyň deýin eziz mes genim,
Sapar, seçip atalaryň mekdebin,
Ruhnamany — hak diwany s özledim.

OGUZ HAN

Güne tagzym kylyp, sygynmyş Aýa,
Eždadym düýp atam, arkam, Oguz han.
Asylzada ilim golaý Hudaýa,
Pygamber asylly aslyň, Oguz han.

Parawun Müsürde gursa kümmeti,
Nebi bolup, jemyg kyldyň ymmaty,
Arşyň ak patasy, Ýeriň hümmeti,
Dogaýy diwandyr - namaň, Oguz han.

Gün han - türkmen kalbyn çoýar howruna,
Aý han - türkmen ýurdum çoýar nuruna,
Toý tutmuş dyr, geç türkmeniň törüne,
Seniň bilen ýollar dowam, Oguz han.

Dag han - daşymyzyň daşdan galasy,
Gök han - otdyr, ýakyp-ýandyr belany,
Deňiz han - owsunyp ýagdyr çabgany,
Oguz türkmen ýoly rowan, Oguz han.

Başyňda jygadyr Allaň nepesi,
Sen gadym taryhyň tylla gappsy,
Namaň bilen arş a ýeter depesi,
Türkmen oglы saňa gurban, Oguz han.

Lek-lek ýygyn çekdiň ýedi yklyma,
Oguz tugun dikdiň ýedi yklyma,
Sowat näme? Ylym näme? Hak näme?
Ýaýradyps en kitap-diwan, Oguz han.

Sen külli türkmeniň emer-damary,
Arşyň akmaýasy, Ýeriň kemeri,
Gündiziň Güni s en, gjäň Kamary,
Barça taryh senden dowam, Oguz han.

Türkmen nuranadyr - ýazdan ýas alan,
Sahy, jomart kalby güýzden ýas alan.

Seniň kowmuň ezizläpdir Ýaradan,
Önüp-ös üp örňär kowmuň, Oguz han.

Taryhym - Gyratym ýüzin s aldyryp,
Buýnuz toýnaklara mukam çaldyryp,
Türkmeniň kimligin dünýä bildirip,
Bäş müň ýyldan geçdiň parran, Oguz han.

Türkmendir. beg bolar ölüs in sylap,
Serdaryn, danasyn, welis in sylap,
Pygamberin, her bir raýatyn sylap,
Adyň dilimizde doga, Oguz han.

Geçmişe sygyndym - güýç-kuwwat aldym,
Bäş müň ýyl paýhas yň gursagma saldyym,
Beýgeler baş müň ýyl taryhly halkym,
Ýaşyl tug müdimi parlar, Oguz han!
Saparseniň dowamatyň, Oguz han.

AÝDYŇ BOLSUN

Islegiň bolsa şatlyk-toý
Maksadymyz aýdyň bolsun!

Söý topagy, söý käbe deý,
Maksadymyz aýdyň bolsun!

Gül Watana nazar aýla,
Ýaşyl tuga togap eýle,
Ýagşylyk et, dogry sözle,
Maksadymyz aýdyň bolsun!

Ýel azaşar, gonar-göçer,
Seýl geçer, seýran geçer,
Döwür geçer, döwran geçer,
Maksadymyz aýdyň bolsun!

Saparmyrat, dowla düşme,
Ýaş aýyş a bolgul teşne,
Bu teprenmez döwran içre
Maksadymyz aýdyň bolsun

TÜRKMEN BINASY
Magtymguly Pyragy

Gurdugym as lynda bilgil, bu zeminiň myhydyr,

Pyragynyň küýs äni — budur türkmen binasy.

Garaşsyzdyr, berkarardyr, köňüllerin şahydyr,
Sap mermerden bina bolgan, budur türkmen galasy.

Daglar ondan alar taglym, leş gerleri sap-sap durar,
Dünýe ýaly beýikdir ol, dowamatlyk dowamy.

Dünýä jahانىش deleri diýaryma aşyk bolmuş,
Görenleri bendi kylmyş, ol janymyň janasy.

Çar tarapda daglary bar, sähralary döwrandyr,
Säherler saza galkynyp, Güne bermiş salamy.

Ýedi yklyma çawy ýaýran, jahan içre ady ýaýran,
Küren-küren ili ýaýran, golunda Hak kelamy.

Gözelleri peri-peýker, gerçekleri şirden merdem,
Gojalary ynsapdandyr, zybanda il senasy.

Teke, ýomut, ýazyr, gökleň, Ahal ili bir bolup,
Salyr, saryk-ärsary - açylmyş gül-läles i.

Haýs y ýana ursa gadam, Pygamberlik işi eden,
Asylly bir maksat tutan, haýran kylyp älemi.

Beg illeri jem bolandyr, sowulmazdyr döwrany,
Merdi-merdan sözlüdir ol, ýokdur köňülde hilesi.

Aýdadyr Saparmyrat, ýurdum Arşyň paýasy,
Hak sylaýyp kylmyş nazar, bardyr Allaň saýasy.

AK BUGDAY

Ak bugdaýyň Watanydyr Diýarym,
Türkmeniň kalbyndan dörän ak bugdaý.
Allaň keremi sen, sarpa goýýaryn,
Oguz hanyň ylhamy sen, ak bugday.

Ajygana - nansyň, gallaja - jansyň,
Daýhana mertebe, döwlete - şansyň!
Elli asyr ulus-ile soltansyň,
Änew topragynda biten ak bugdaý.

Güýzde eker dayhan derin zer edip,

Sürüp, dökün berip, ýerin ýer edip,
Buýs anç bilen atyzlara seredip,
Ýada salýan ýaşlyk döwrüm, ak bugdaý.

Gyşda owsun atar ýaşyl pellerim,
Ýaşyl maýsa bagryň oýkar ýellerim,
Ak gardan possunyn geýse ýerlerim,
Duýmaz kyrkçilläniň sowgun, ak bugdaý.

Ýatlap döwüm nana mätäç çaglarym,
Aç göremde elde barym paýladym.
Ýurđumda döredip bugdaý daglaryn,
Dokundymak halkyň göwnün, ak bugdaý.

Türkmen, düzüň, sümbül bolup galkynýar,
Ýurđum, gallaň deňiz bolup tolkunýar,
Bäş müň ýyllap galla eken halkym bar,
Bereketiň egsilmesin - ak bugdaý.

Ene mähri ýaly nurdan - hoşalaň,
Ata pähmi ýaly gordan, - hoşalaň,
Synlap, Sapar, hyruç alýar, joş alýar,

Sensiz döremezdi ömrüm - ak bugdaý.

TÜRKMEN TOÝY

Göýä äleangoş ar gelen märeke,
Sygmaz arş astynda toýuň şowhuny.
Gyz-gelinler raks oýnayáar, näz ede,
Göz gamaş dyr tawus guş deý owsuny.

Türkmen toýy türkmen deýin joşgunly,
Gelinaljy maş yn ýüzmi, ýüz elli...
Agyr jeňde ýow gaýtaran şa ýaly,
Şowhun bolup gelýär türkmeniň gelni!

Türkmen gelni gelýär dabara bile,
Gadam urýar gelin: dähedem-dessem,
Uýalyp, dulanyň bir gujak güle,
Gadam urýar gelin bagt bile des deň!

Nogul-nabat seçse gaýyn enesi,
Gaýynata penje-penje pul seçýär.
Hatamtaýa dönüp toýuň eýesi,
Aýdym bolup göçýär, saz bolup göçýär.

Türkmen ýagşa ýaradyp bar baýlygyn,
Bu jahana baky gelen ýalydyr.
Gelin däl-de, jümle-jahan şalygyn
Kejebesi bilen alan ýalydyr.

Kyrk gulakly kyrk gazany ataryp,
Gysylman, göwnünde baryn berendir.
Ençe ýyllyk gazanjyny gutaryp,
Karzyň has abyna sowrup ýörendir!

Türkmen gyz-gelnini ezýär! diýlerdi,
Türkmen —baý-feodal, urýar aýalyn!
Türkmen bols a hüýre deňäp gyz-gelni,
Aýalyna diýyändir ol: Halalym!

Pälwanlar gähnes e kebap-çışlikden,
Bedewini ula goýbär seýisler.
Aksakallar s öhbet ets e ýaşlykdan,
Ýaşlar küşt depiş ip, çykýarlar keýpden.

Türkmen toý toýlaýar, türkmen köpelýär,

Döwletimde köpelýär bir maşgala.

Gelin bu ojaga ömürlük gelýär,

Ömür toýy bolabilmez başgaça!

Bu toý — mertebesi nowjuwan gelniň,

Bu toý — mertebesi öýlenýän ýigdiň.

Şowhunly toý tutup garşylar türkmen,

Gelniniň bagtyn!

Oglunyň bagtyn!

ÖZ İLİMİŇ GURBANY MEN

Çekdim niye derdi-hijran, çekdim durmuş külpetini,

Gezdim zynharlyga uçrap, istäp dosty-ülpetimi,

Ýat illeriň gyşyn gyşlap, gördüm kendin-ülkesini,

Gezdim, Watan togabynda, öz ilimiň gurbany men.

Ýurдум diýip perwaz eýläp, gezdim düzün-daglarymy,

Çeşme könlüm derýa eýläp, ýakdym çölün-baglarymy,

Sagyň — sähra, soluň — seýran, hoş geçirdim çaglarymy,

As manyň penahynda, söýdüm gökde durnany men.

Nury Älem düýbi gorner, arşda Güni-Aýy bardyr,

Eş ret görner, s öýgi görner, ýedi aşyk, taýy bardyr,
Eýýamlaryň beýgi görner, baş müň ýyl serpaýy bardyr,
Serwerleriň sena eýläp, ýazdym niye permany men.

Ýaşaýyş yň baky reňki türkmenimiň Tugundadyr,
Synmaz erki, solmaz görki türkmenimiň ruhundadyr,
Älem içre Döwlet berki Türkmenistan ýurdumdadyr,
Sapar ýaş ar togap eýläp, su Watanyň gurbany men.

TÜRKMENDE DÖNÜK BOLMAZ!

Nusgawy şygryýetimizde dönük, dönüklik hakda kelam agyzam gürrüniň ýoklugynyň sebäbi, türkmeniň zandynda dönükligiň ýoklugydyr, türkmen dönüklik edenden ölümü müň paý ibaly görýär. Türkmen dilinde dönük diýen söze manydaş sözüň —sinonimiň bolmazlygynyň sebäbi hem şonuň üçindir.

Daşary ýurt s yýahatçylary türkmen halkynyň bu aýratynlygy hakda ýazgylarynda ýörite mahabatlandyryp ýazypdyrlar. Gökdepe söweşiniň pajgasyny kesede durup synlan bir irland s yýahatçysy* türkmen halkynyň dönüge bolan gahar-gazabyny, ýigrenjini aýratyn nygtapdyr. Ol Soltan Sanjar gümmeziniň ýanynda haýsydýr bir dönügiň lagnat daşy atyp öldürilendigi, şol günden bari hem türkmen su ýerik gelende dönügiň depe bolup giden mazarynyň üstüne gahar-gazap, ýigrenç bilen hökman daş atyp geçýändigini, bu ýurtda dönükligiň edilmeýändigini, dönükligiň ediläýen ýagdaýında bolsa,

halkyň gahar gazabynyň çäksiz bolýandygyny, şol
dönügiň üstüne mydam lagnat daşynyň atylýandygyny
täsirli beýan edipdir.

Türkmen dönüklik etmeýänligi bilen beýik milletdir!

* Gürrüň Edmund O Donnowan hakda barýar.

Saýry kiş iň akly haýran, garap dur:

—Dönüük kim?! Kim bolupdyr milleti?

Ol Watandan näme diýip dönüpdir?

Meniň halkym muny hökman bilmeli!

Bakýar hanlar akly haýran jenaba:

—Iňlis begi, dönük diýen dönük bor!

Oňa azdyr iň aýylganç jeza-da,

Ondan diňe dönüp bor!

Milleti-de bolmaz,

ili-de bolmaz,

Hudaýy-da bolmaz,

dini-de bolmaz!

Heýwere deý

galmaly däl ady-da,

Dönüük bolan

tä kyýamat ahyra

Ýatmaly ziňkildäp lagnat daşyna!

... Hanlar at üstünde tüpeň atýarlar,
Düňle dünýe lerzan alýar gürp-gürpden:
Dönük ýaňja ýurdy sataýan ýaly!
Münder daş a bakan ok ýatýar türkmen,
Dönük ölüp bilmän ýataýan ýaly!

Türkmen atdan düşüp lagnat daş atýar,
Çagyl atýar, ejiz görüp kes egi.
Lagnatdaş degende yranyp gidýär
Münder depe bolan dönük jes edi!

Gelyän,
geçýän şol dönügiň kastynda,
Günde müňläp lagnat daşy atylýar.
Dönügiň maslygy daşlaň astynda
Her bir daş degende eýmenç tis ginýär.

Agyr oýa batýar jenap saýrywan *
— Britaniýa muny hökman bilmeli!
Türkmen gyljyndan çekýär minneti!
Bu halky gyryp bor, ýakyp, kül edip.

Emma türkmen diýen batyr milleti

Bolmaz bakna edip,

Bolmaz gul edip!

...Owal-ahyr dönük ýokdur türkmende!

Sebäp meniň dana halkym akyldar:

Müň ýyl bări munda Hudaý gün bers e —

Şol dönüğe lagnat daşy atylýar!

Sapar, syn kylyp dur Sanjar kümmeti:

Neneňs i daş atýar türkmen ymmaty?

Ýaşasyn!

Akyldar halkym ýaşasyn!

Raýadym!

Dönüge lagnat daş atsyn!

Lagnat daşy atsyn!

* Saýrywan - kes eki ýurtly.

DIÝAR

(talyplyk şygry)

Bäs ýyl jyda gezip, ahyr dolandym,
Sapaly,
seýranly,
seleňli Diýar!

Ýalňyza ýar, ýeke ýigde dogansyň,
Daglary babyrly, peleňli Diýar!

Göter, garly daglar, göwnümi göter!
Ýaz gün — ýeňil öter,
gyş gün kyn öter.

Egnim agyr ýükli, ýollarym kötel,
Mahal-mahal göwnüm elendi, Diýar!

Perimiň mährin duýdum men s ende,
Ata-babam pähmin duýdum men s ende,
Geçmiş iň gursakda,
geljegiň serde.
Sähralary bagy-eremli Diýar.

Saýýadyň men,
daga çykyp,
dag aşdym,

Dumanly deräňde deňiz deý daş dym.

Sapar eýläp, gudratyňa sataş dym,
Daglary-düzleri erenli Diýar.

Göwnüm haka,
hakykata rowana,
Pyglym — ýagşylykda,
dilim — senada.

Ejemiň didaryn gördüm sabada,
Goýny keramatly, keremli Diýar.

Külli türkmen kowmy — hyşdy barsende,
Behişdiň bossany, müşki barsende.
Türkmeniň döwletli köşgi barsende,
Howasy hümmetli, melhemli Diýar.

Maksada azm urup, myrada ýetsem,
Atalaň arzyly ýoluny tutsam,
Sapar diýer, ömrüm saňa bagş etsem,
Gursakda göterip jigermiş, Diýar!

TÜRKMENIŇ YKBALY - MENIŇ YKBALYM

(şygyr)

1

WATAN

Pajgaly ýowuz günler geçse-de,
Gursakda gara ört tagmasy galdy,
Nagrasy galdy...
Eje, eje, bagty keç, eje!
Bagrymda ajalyň zarbasy galdy.

...Eje näme?
Ony menden soraň siz!
Siz ony ejesi ölenden soraň!
Bagtly çagam, betbagt çagam boýurgan,
Ejem jan! diýp, bagryn dilenden soraň!
Ata näme?
Ony menden soraň siz!
Siz ony atasy ölenden soraň!

Keseki öýünde jigerim daglap,
Kesekiniň guly bolandan soraň!
Ojak näme?

Ony menden soraň siz!
Bagtyň ýatyp ýumrulaýsa ojagyň,
Gul deý iş le, minnet bolar geyjegiň,
Gul deý iş le, minnet bolar iýjegiň!

Külbe näme?
Ony menden soraň siz!
Ýat öyi men s akar dowzah çakladym,
Keseki öýünde ýatyp-turmadan —
Sizi Alla saklasyn!

Diýar näme?
Ony menden soraň siz!
Ony diýaryndan jydadán soraň!
Keseki ýurdunda sergezdán gezip,
Diýar didaryna gedadan soraň!

Diýar näme?
Ýigriminji ýyllarda,
Ata çykyp döwşen ärlerden soraň!
Ýurdum diýip soňky demine çenli,
Atyşan-tutuş an şirlerden soraň!

...Gökdepe galasy synan gününden,
Ýurt üstünde towky üs tüne towky.
Hazyna deý ajap ýurdum talanyp,
Uçmahdan zyýada ýurt-binam tozdy!
Ýurdum terk eýledi ençeme türkmen,
Münlerçesi s öweşlerde gyryldy,
Sibir sary s ürүldi,
Türmelerde uruldy,
Halkym ejiz gelip, duş manym rüstem,
Behișt ýurdum dowzahlara öwrüldi.

Aýdan ary türkmenim,
Günden gorly türkmenim,
Arslan kimin gaýratly,
Kalby nurly türkmenim,
Bedew atly, gyr atly,
Namys-arly türkmenim,
Ýurdy Hydyr ataly,
Ärli-pirli türkmenim,
Gyrla-gyrla azalypdyň, türkmenim!
Galany-da galdy ýeriň astynda,

Üstünde göhert deý otyr kyrk sekiz!..

Watan näme?

Ony menden soraň siz!

Ony Oguz hanyň kowmundan soraň!

Watan näme? Pyragydan soraň siz!

Begler begi atam Togruldan soraň!

Watany goraň!

Watanyň goraň!

Men ýetim däl,

Watanyň hem ýes ir däl,

Tugy pas yrdaýar Garaşsyzlygyň!

Watanyň hazyna, genji-kän,

Il-ulusym, şu Watana sygynyň!

Sežde ediň, topragyna Watanyň,

Bizi Allam ýalkap, erenler ýardyr!

Ýollarymyz rowan,

İşimiz rowaç,

Arş da Alla,

Ýerde şu Watan bardyr!

Bu toprakda

Alla bize ýarandyr!

2.

Türkmenis tan diýerler

Ýurdum Çandybildir, çar ýany dagly,

Kemerli, jülgeli, dereli, zawly.

Seleňli, seýranly, awlagly, awly.

Biziň ýerler - behişt ýerler - bu ýerler,

Muňa ajap Türkmenis tan diýerler!

Söýdüm seýkin basyp gelýän Sumbarym,

Söýdüm joş up, hyruç alýan Murgabym.

Söýdüm Jeýhun derýam, däli ummanym,

Biziň ýerler - behişt ýerler - bu ýerler,

Muňa güzel Türkmenis tan diýerler!

Daglary - Pyragy, kämildir kämil,

Pygly düzüw, kalby tämizdir tämiz.

Altyn Asyrymda gönügen gämim,

Biziň ýerler - behişt ýerler - bu ýerler,

Muňa eziz Türkmenis tan diýerler!

As mandaky nurly Günüm dermandyr,

Kümüş gjeleri, tümüm dermandyr.
Ýurdum rowaýata dönüp barýandyr,
Biziň ýerler - behišt ýerler - bu ýerler
Muňa kerem Türkmenistan diýerler!

Sapar, söýüp, tüweleýläp göçdüm men,
Paý-pyýada doga edip geçdim men.
Görögly beg badasyny içdim men,
Biziň ýerler - behišt ýerler - bu ýerler
Muňa beýik Türkmenistan diýerler!

3.

Bardyr

Saparmyrat, göwnüň galksyn asmana,
Bürgütden zyýada ganatyň bardyr.
Perwaz urup aýlan arsch y-aglada,
Seniň arschdan katdy-kamatyň bardyr.
Ejiziň iş idir ah bile pygan,

Mümine pişedir, dilekdir dogaň,
Begs iň, begiň kesbin eylegin dowam,
Oguz handan gaýdan adatyň bardyr.
Baýlygy däl, sen dünýäni söýüp sen,

Dünýäň baýlygyndan müň gez beýik s en!
Galkyn, göwnüm, eziz halkym diýip s en,
Sende Göröglynyn Gyraty bardyr.

Göwnüm —dagda sils iň, ummanda —gaýsyň,
Ulus-il içinde baýramsyň, toýsuň.
Sapar, gara başy Watan goýgun,
Sende arşy-aglaň halaty bardyr.

4.

Ykbal

Dogan galdy kyrk sekizden aňyrda,
Ejem galdy kyrk sekizden aňyrda,
Kyrk sekiz bagtymyň ganly serhedi,
Uruşdan çalajan çykan türkmenim,
Nagra dartygara gumy semedi!

Gül türkmenim,
Geda düşen türkmenim
Metjidi, mähraby, dini ýumrulyp,
Eziz ýurdy gyzyl gana ýugrulyp

Hudaýyndan jyda düşen türkmenim.

Bolşewik diýp gyrylyp,
Menşewik diýp gyrylyp,
Sibir sary s ürlüp,
Öz ýurduna pida düşen türkmenim.
Galdy gumuň astynda,
Galdy daşyň astynda,
Baýguş meýlis gurup,
Şagal uwladıy,
Haraba öwrülen garyp ýurdumda!

5.

Ýowuz günler
Maňa mydam bagtly kiş i! diýýärler,
Meň bagtyma gözü gidýänler kändir.
Ýöne olar meniň şu çaka çenli
Niçik ýol geçenmi bilyänem däldir!

Men näçe has raty başdan geçirdim,
Başy whole day passed through the head,
Meň başy whole day passed through the head,
Depamden inderip ýowuz günleri.

Emma hergiz gözýaşymy sykmadym,

Gam-gussa gark boldum, emma akmadym.
Danalaň paýhasyn gaýtalap gezdim:
Arslan bolar balasy-da arslanyň!

Emma men hiç haçan düş medim ruhdan,
Emma men hiç mahal ejizlemedim.
Çünkü, meniň bilen geçdi ejem jan
Edermen atalaň beýik mekdebin.

Kyn günde Göröglyň pendini saýlap,
Daryks am pähm aldym Gorkut atamdan.
Gara ýerde gara güne duş eýläp,
Tanapymy göterdiler as mandan...

6.

Ejemiň ýylgyryşy
Daň bilen işe giden
Ejem geler dessine.
Çaý-çörek berip bize
Müner halyň üstüne.
Ýalbarardyk: Eje jan,
Azajyk dynjyň alaý.
Oturaý-da azajyk,

Biz bilen oýnap-güläý...

Ýylgyrardy ejem jan:
Sizi gören badyma,
Argynlygym aýrylýar,
Ýadawlygym aýrylýar.
Siz barkaňyz —argynlyk,
Gelmez meniň ýanyma!
Bedew at kışňän öýe,
Bela-beter bakmazmyş.
Haly dokalýan öýe,
Açlyk aýak sekmezmiş...

Ejem gün deý ýylgyryp,
Halysyny dokardy.
Ejemiň nury-mähri,
Ejemiň muhabbeti,
Enwer bolup kükärdi,
Ejem haly dokardy...

Näme diýp uruş turdy?
Hakydamda, soranym.

Balalarym, bilmedim,
Altmyş-ýetmiş ýyl bări.
Görenmiz uruş boldy,
Atyş hem gyryş boldy,
Bagty ýatan milletim!..

Urş uň atasy—matam,
Urş uň enesi—ýas dyr.
Urş uň perzendi—ölüm,
Urş uň gyzy—gan-ýaş dyr!

Heý-de, uruş turmazmy,
Metjit ýykylan ýurtda,
Hanlaň, begleň, iş anlaň,
Gümi çekilen ýurtda,
Kuran ýakylan ýurtda!
Alla diýiň, ogullam,
Allasyzlaň ornuna,
Toba ediň ogullam,
Bitobalaň ornuna,
Hudaý diýiň, ogullam,
Hudaý ýylgyryp bakar,

Hudaý ýalkan ogullar,
Beýik bir döwlet tapar!

Üç gerçegim, üç oglum,
Bir-birinden goç oglum.
Siz —barym-ýogum meniň:
Biriň —jigerde tugram,
Biriňiz —meniň Senam,
Üçünjiň —tugum meniň!
Bedew kişňeýän öýe,
Alla ýylgyryp bakar.
Haly dokalýan öýe,
Biribar nurun saçar!..

Ejem gün deý ýylgyryp,
Halysyny dokardy.
Ejemiň nury-mähri,
Ejemiň muhabbeti,
Enwer bolup kükärdi,
Ejem haly dokardy...

7.

Lerzana geldi

I

Bir ojak ýumruls a, kyýamat diýrler,
Pelek ýüz müňüni berbat eýledi.
Ahal alasyn daýýa ýumrulyp öýler,
Oba-ş äherimi weýran eýledi.

Gökde bulut tüýdüm-tüýdüm tüýdüldi,
Gara daglar nagra dartyp düýrüldi.
Daň bilen Ysrafyl çalyp tüýdüğni
As man-Zemin bïle perýat eýledi.

Gara ýer goduklap weýrana geldi,
Jaýlar leňňer atyp lerzana geldi,
Ýeke demde munda kyýamat boldy!
Aýlar-günler aglap, heýhat eýledi!

As man ah urupdyr ahy-efgandan,
Zemin gark bolupdyr gymyzy gandan.
Gara gum as tynda çyrpynşyp janlar,
Arş saçyn penjeläp, Ýer dat eýledi.

II

Üç dogan, üç oguldyk,

Ýalňyz bolup galdym men.
Nurdan bina bolupdym
Arş dan mähir alypdym,
Ahy-ýas dan gandym men.

Oglum! diýip baş ymy,
Sypajak kakam hany!
Ýat ýurtlarda ýatyr ol,
Garbap sowuk topragy!

Balam! diýip buýs anjak,
Mähriban enem kany?
Pähmi kän atam kanda?
Ýalňyz galdym men munda!

Ýylynmaga ojak ýok,
Ýatar ýaly külbäm ýok
Men dünýäň öweý oglы,
Bu dünýäde dünyäm ýok!

Ozal agşam dört bolup,
Abadan il-ýurt bolup,

Eje goýnunda ýatdym.
Gara daňdan silkinip,
Ýetim kylyp oýatdyň!

Hany, mähriban ejem,
Hany, jana-jan ejem
Hany, bas daş doganlam?
Arş astynda ýeke men!
Ýer üstünde ýeke men!

Hany, dünyäň eýesi?
Hany, ýurduň eýesi?
Neýläýin, öz iline
Kast eýleýän pelegi!?

8.

Ejem jan
Eje, eje, ejem jan,
Sen tugram sen, tugum sen!
Eziz arkadagymdyň,
Indi ýürek dagym sen!

Derwüş gider, hüw diýer,

Degirmençisuw diýer.
Göwnüm tenha däliräp,
Düze çykar düw diýer.

Körük kimin haşladym,
Küre kimin ýandym men.
Durşum bilen hasratdym,
Durşum bilen gamdym men.

Derdimi diýsem deňze,
Deňizler gaýnar gider.
Daglara diýsem derdim,
Gum bolar dargar gider.

Ýaramy daňjak ejem —
Bagrymda ýara boldy.
Ak ýürekli oglanyň
Bagtynda gara boldy.

Em çalmaly ýara bar,
Ýandyrmaly ýara bar.
Emma meniň jigerim

Melhemí ýok ýaradar!

Ejem hakda pikirlem
Ýyldyz deý ýanyp gidýär.
Gökden süýnen ýyldyzlar
Gursagma damyp gidýär.

Atam Adam hakyna,
Enem Howaň hakyna,
Suwlar, ýerler hakyna,
Pygamber hakyna,
Yza aýla çarhyňy,
Yza dönder çarhyňy,
Sen nä, pelek, wagşymy?

Eý, Alla! Rebbim, Alla,
Toba, es tegfirulla!
Nä günä bar bi ilde,
Neçüýn ilim gyrylýa!..

Arşda Aýyn hakyna,
Gökde Günün hakyna.

Ejem jana rehim ediň,
Arşyň-kürs üň hakyna!..

9.

Zyýada

Üşän çagym ýylanyp, ajygamda doýardym,
Mähir ýokdur, ejem jan, seň mähriňden, zyýada.
Düýş de didaryň görüp, bagtdan syçrap oýandym,
Mähir ýokdur, ejem jan, seň mähriňden, zyýada.

Sen ýylgyryp bakaňda dünýäm güle dönerdi,
Şar gara gözleriňden behişt nury ýagardy.
Gara başym sypas aň, oglan göwnüm ganardy,
Mähir ýokdur, ejem jan, seň mähriňden, zyýada.

Niçik mähriban Diýar, niçik gudrat garaýış,
Sen bagryňa bas aňda umma gitdi gara gyş.
Eje jan, nazar sals aň, gara daglar eremiş,
Mähir ýokdur, ejem jan, seň mähriňden, zyýada.

Eje jan, seň didaryň şuglasyn saçyp durdy,
Keramatdy, keremdi, jana hümmetli nurdy.
Meger, seniň bakyş yňda Allaň gudraty bardy,

Mähir bolmaz, ejem jan, seň mähriňden, zyýada.

Bir-de, nurana Gündüň, bir-de mähir deňzimdiň,
Göge uçsam ganatym, ýerde şypa-emimdiň.
Huşumda hem düýş ümde Howenä meňzediň,
Mähir bolmaz, ejem jan, seň mähriňden, zyýada.

Hakydamda ýylgyryp, ýaşap ýörsüň hemişe,
Maňa ylham berýärsiň, başlanymda her işe.
Sapar diýer, başyma gonan döwlet-perişde,
Mähir bolmaz, ejem jan, seň mähriňden, zyýada.

10.

Aman sakla!

Eý, Alla!

Titremesin, gara ýeriňi sakla,
Harasady, gara ýeliňi sakla
Sakla, dag astynda ýatan wulkany,
Sakla, ýer astynda ýatan apaty,
Sarsgyny sakla!
Sakla, bu abadan ülkämi sakla!
Diňle, gojalaryň aýat-töwirin:
Eý, Alla, zeminiň —

Bar belas yndan,
Ýow belas yndan
Suw belas yndan,
Ot belas yndan,
Penaňda s sakla!
Amanda s sakla!
Diňle, gojalaryň aýat-töwirin,
Diňle, ejeleriň edýän dilegin.
Bet apatyn s sakla, Allam, pelegiň!
Ilimiň, uls umyň senas syn diňle!
...Ençe müň ýyl bu dünýä durdy türkmen üstünde,
Indi beýik türkmeni götermezmi bu dünýe!

11.

J anym ejem, jan ejem!
Ejem, ejem, eziz ejem,
Müň ejeden s aýlanardyň.
Gündiz Gün deý, gije Aý deý
Daş ymyzdan aýlanardyň.

Gara daňdan iş e gidip,
Gelip, nahar-nowa edip,
Darak kakyp, haly çitip,

Ne ýadar, ne ýaltanardyň.

Gujagyňa dolan wagtym,
Nämedigin bildim Bagtyň!
Ejem, mähir bolup ýagdyň,
Müş ki-anbar ýaýradardyň.

Goňşy-golam toý tutanda,
Ýüzler gülüp, gam gidende,
Goluň çyzgap iş edeňde,
Il-ulus da saýlanardyň.

Geýdirerdiň özün̄ geýmän,
Iýdirerdiň özün̄ iýmän.
Gije diýmän, gündiz diýmän
Hak Allaga ýalbarardyň.

Arkadag —ata ormuna,
Ýürekýag —ene ormuna.
Ömür diläp üç ogluňa
Daşymyzdan aýlanardyň.

Üç oglum bar, üç tugum bar,

Üç sany arkadagym bar,
Üç şazadam, üç şahym bar!
Üç perzendiň ýaýnadardyň.

Gussam alyp, mähriň berdiň,
Derdim alyp, melhem berdiň.
Iki jahanda serwersiň —
Eziz ejem, ýalkanarsyň,
Hak ýanynda ýalkanarsyň!

12.

Periş dediň ejejan
Periş dediň, eje jan,
Sen gudratly humaýdyn.
Sen zeminde Hudaýdyn!
Heý-de, Hudaý ölermi?
Heý, periş de ölermi,
Sekiz ýaşly oglana
Beýle sütem bolarmy?

Pelek, yza aýla çarhyň, pelek,
Sen nä mürdümhormy, wagşymy, pelek!
Garyp ejemjanda näme aryň bar?!

Iki görer gözüm darka ýarylýar,
Gurs akda jigerim darka ýarylýar!..

Atam-babam hakyna,
Enem-mamam hakyna
Yza öwrüläý, pelek!
Abadan ak şäherim,
Kowçum-kowçum obalam
Giden öwlüýä, pelek,
Telek, bi işiň telek!

Aglaý diýsem, ýaş çykmaž,
Ataý diýsem, daş çykmaž,
Ah, perýadym eş idip,
Ýakyn çykmaž, ýat çykmaž!

Ulus-ile weýran bolup,
Weýranda sanjak galdy.
Iki dogan — iki ok,
Bilde boş sagdak galdy.

Eý, pelek, zalym pelek,

Nedir hyýalyň, pelek!
Diýjek s özüm ýanar ot,
Agym — bogazda tegek!

Ene näme bilmediň,
Dogan näme bilmediň,
Depes inden kyýamat
Inderip bi milletim!..

Dertlerim deňiz, eje,
Gamym gara dag, eje.
Bu derdiň ne melhemi,
Ne lukmany bar, eje!

Menä panyda galdym,
Siz hem bakyda, eje!
Syçrap düýş üme dolduň,
Uklan badyma, eje!

Ot ýanar, orun tapar,
Suw akar, oýun tapar.
Hanjak gider, durşuna

Ot-ýalyn, ogluň Sapar?!

Ejem jan ýok, hüwdi ýok,
Kakam jan ýok, öwdi ýok!
Gyzyl gana boýalan
Ýüregimiň sowdy ýok!

Direnmäge dogan ýok,
Daýanmaga pederim
Ýeri, hanjak giderin,
Ýeri, näme ederin?!

Arşda Aýyň hakyna,
Gökde Gününň hakyna
Yza aýla çarhyňy,
Pelek, aýlan aklyňa,
Şirin jana rehm eýle,
Ulus-ile rehm eýle,
Eý, pelek, pähim eýle!

Ýa, Biribar, rehm eýle,
Ýumrulmasyn bu pany.

Ýa-heý, Gaýtarmyş Ata
Gaýtaraý ejem jany!...

Eý Alla! Beýik Alla!
Arş da Aýyň hakyna,
Gökde Günüň hakyna,
Gowulyk ýaran bols un.

Altyn ykbal ýar bols un!
Arş yň-kürs üň hakyna!

13.

Eje —keramatdyr, keremdir
Ejem ýylgyran wagty
Zemin ýaza dönerdi,
Durmuş bala dönerdi,
Ejem janyň ýylgyrşy,
Çabga bolup inerdi,
Baran bolup inerdi.
Mähir bolup inerdi.

Ejem janyň ýylgyrşy
Doýrardy ak çörék deý.

Mähribandy, ol dünýä —
Goýlan eziz ýürek deý!

Ýogsam, bu dünýä gelip,
Görenim açlyk boldy,
Eşdenim uruş boldy,
Elhenç gallaçlyk boldy.

Açlygyma razydym,
Gallaçlyga razydym.
Bir garnym aç, biri dok
Umyt bilen ýaşadym.

Aç diýip aglamadym,
Gallaç diýip gam çekmedim.
Gören kärim iş boldy,
Zähmet boldy mekdebim,
Mähnet boldy mekdebim.

Urşa gidip gelmedik,
Kakam ger diýip ýaşadym.
Ejem bar diýip ýaşadym.

Ejeme medet bolup,
Ýaş baş ymdan iş ledim.

Sowa geçdi ýollarym,
Ýyrtyk çykdy ýelkenim.
Eje jan, mazaryňda
Men — seň diri heýkelin!

Biýz köýnege yrzadym,
Mata köwşe yrzadym.
Ejeme hemdem bolup
Ýetiş ipjik barýadym.

Arman, arman, dag arman,
Daşa düşdi s öýjegim.
Bir gjede ýumruldy
Umytly ak ojagym...

Eje, eje, eje jan,
Keramatdyň, keremdiň!
Ýa Hydryryň gyzdyň,
Ýa-da Hydyl görendiň!

... Daşlara başym urup,
Gara ýer deý yrandym!

Keramatdyň, gudratdyň,
Periş dediň, periş de!
Dönüp diri gaýyba,
Gidiberdiň behiş de!..

Bagtyň goýnunda ýatyp,
Dowzah içre oýandym.
Ne dogan bar, ne dogran,
Galdym, tüwmaýak galdym!

Keseki dünýä düş üp,
Mydam hyrçym diş ledim.
Keseki öýde ýaşap,
Iliň iş in iş ledim.

Satýan s üydüm kes eki,
Satan zadym kes eki,
Awý ýaly s uw içip,
Iýen zadym kes ewi!

Emma weli mert boldum,
Gözde ýaşym sykmadym.
Işläp iýdim - iýenmi,
Işläp geýdim —geýenmi.
Minnetli söz çekmedim,
Zähmet boldy mekdebim.

Maňlaýym daşa urup,
Boldum, mähekdaş boldum.
Ruhum göge göterip
As manyň hem Allanyň
Söýgüs ine duş boldum.

Eje, eje, eje jan,
Ýatsam, düýş ümdes iň sen!
Tursam, huş umdas yň sen.
Oýa batsam ýadymda,
Eje, eje, eje jan,
Sen mydama ýanymda!..

Sapara sena bolduň,

Sen meniň tugram bolduň,
Altyn güne ýetiren
Sen mydama tugum bolduň.

14.

Agyr günler yzda galdy
Alty giye, alty gündiz oturdym,
Haraba garylyp, çalam-çaş bolup.
Alty giye nagra dartyp ah urdum,
Aklymdan aýrylyp, gara daş bolup.

Ýüz müň yns an galdy Ýeriň astynda,
Ýüz müň apat sygmady ýaş aklymga.
Bu nä Hudaý — bendeseniň kastynda?
Doňup galym, gara bagrym daş bolup.

Aşgabat — Pompeý däl, Lutuň şähri däl,
Abadan şäherdi — ili mähriban.
Bu apatda dälirän kän, dälirän!
Sekiz ýaşda kyýamata duş bolup.

Gum astynda galdy diri çagalar,
Ejeler, gojalar, ini-agalar.

Harabadan çykýan çirkin agylar —
Gurs agymdan geçdi ýalaw çiș bolup.

Giden şäher ahy-nala öwrüldi,
Ölen öldi, diri ýandy, gowruldy.
Göwräm buzdur, demimden ot sowruldy,
Gökden ýyldyz ýagdy ganly ýaş bolup.

Gije gyraw basyp, saçym agyrdy,
Gurs ak ýanyp, daşym buz deý gögerdi.
Ýer ýykylyp, Pelek urdy, Gök urdy!
Ne öli, ne diri —galdym läş bolup...

Sapar ogluň diňle, rehm eýle, Rebbim,
Bir purs at çarhyňy aýla yzyňa.
Ýüz müň li gyrylmasyň kes ek astynda,
Rehm et ýazyksyz ogul-gyzyňa!
Rehm et türkmene, rehm et, Rebbim!

15.

Gökdepe
Gürrüň biýrdi ejem jan,
Gökdepe urşy hakda,

Sap-sap bolup gerçekleň
Söweş e barşy hakda,
Aýrys akgal deýýus yň
Türkmeni gyrşy hakda...

Gökdepe!

Gökdepe!

Beýik Gökdepe!

Tugy - namys-ary,
 lebzi pæk depe,
Ýeke-täk depe,
Dünýäň kartasynda ady ýok depe,
Gyzyl ot sowurýar duş mana garşy
Üç ýylyň içidir çölüstan içre
Dünýä ýaň salýardy türkmenleň urşy!

Bu söweş e Amerika haýrandy,
Bu söweş e geň galýardy Ýewropa.
Peterburgdan perman yzyna perman:
Ulus-ili bilen ýandyryň oda!

Haýran bu urş a tutuş Ýewropa.

Çünkü rus goşuny ýöne goşun däl.
Üç yüz ýyllap söweş içre taplanyp,
Napoleony peýkun eden goş undy.
Günbatardan Gündogara at salyp,

Ýurt yza ýurt,
ülke yzyna ülke

Basyp alýardy.
Ol dumly-duş una ýagdyryp gülle,
Gözel diýarlara talaň salýardy.

Wagşyýana goşun haras at ýaly,
Wagşyýana goşun gara ýel ýaly,
Uzak Gündogary,
goja Kawkazy
Orta Aziýany basyp alýardy.

Şan-şöhratly goşun,
haýbatly goşun
Gelip-gelip Gökdepede dargady.
General yzyna çalşyp general,
Ak patyş a aýy bolup arlady.

Gökdepe!

Gökdepe!

Beýik Gökdepe!

Dünýäň kartasynda ady ýok depe,

Ýeňiji goşuny edýärdi weýran.

Toplar gümmürdeýär, däri ýarylýar,

As man bilen zemin guma garylýar.

Bir goly gulyçly, biri gürzüli,

Bir goly naýzaly, biri tüpeňli,

Düzün peleňleri, dagyň bürgüdi,

Beýewan arslany,

Gumuň börüs i

Ýyldyrymlap merkin berýär duş manyň,

Syndyryp patyş aň şöhratyn-şanyn.

Gul bolanda gyrlan ýagşy är bolup,

Gul bolanda ýatan ýagşy gör bolup.

Diri galanyndan duş man elinde,

Ölüp giden ýagşy gynnak bolnandan:

Är kimin s öweşýär gyzlar-gelinler.

Watan üçin janyn berip, jan alyp,

Atalar Watany mukaddes etdi.

Olar ölüp,

rüstem gelip ölümden

Watan üçin göreşmegi öwretdi!

16.

Artyk han

Önde ýowuz duşman, arkada Diýar,

Bedewin arladyp barýar, Artyk han.

Goly ýarag tutan duşmany urýar,

Düzi tutmuş gerdi-gubar, Artyk han.

Atlanyň gerçekler, kapyr nämedir,

Batyra kapyr ok näme kär eder!

Düzlerim Mekgedir, çölüm Käbedir!

Duşmany palaç deý gyrýar, Artyk han.

Topul, türkmen, arslan, şır bolup topul,

Garşysyna neşter, tüpeňiň, topuň!

Öler-alar türkmen diýilýän tohum!

Düzde gurt oýnuny gurýar, Artyk han.

Kim gylyçly, kim hyrlyly, naýzaly,
Gyzyl okdur, gymyzy gan paýrady.
Çöl iňňildäp, Köpetdag diş gaýrady,
Ýygny böws üp barýar parran, Artyk han.

Galkyn, türkmen, saňa erenler ýardyr,
Seniň gurs agyňda Hudaýyň bardyr.
Sen ýaş ap bilmers iň erkin Diýarsyz,
Galmas yn gurs akda arman, Artyk han.

Läş-läş e kaklyş ýar, mas lyk mas lyga,
Murdar duş man çykdy türkmen kastyna.
Eý, Alla, nazar sal, arschyň astyna,
Gylýç salyp, gürzi urýar, Artyk han.

Gerdi-gubar as man-zemin arasy,
Gyzyl gan, çal duman Ahal alas y.
Eýmenç kişňäp nagra dartýar al aty,
Meger, geldi hakdan perman, Artyk han.

Ýok, duş man ýeňmedi, ýaragy ýeňdi,

Ol duş man üstüne ýaraty eňdi.
Söweş di iň soňky berdi gurban, Artyk han.

Artyk han —il ogly, ulus hanydy,
Söweş günü orta goýdy janyny.
Şu topraga garyp gyzyl ganyny
Sapar, saňa sapak berýär, Artyk han.

17.

Annanyýaz Artyk
Aňlap agtygynyň düşen halyny,
Geläýjek ýalydy Annanyýaz Artyk.
Tug kimin göterip tämiz adyny,
Geläýjek ýalydy Annanyýaz Artyk.

Kakamam, atamam diridi, diri,
Ýöne, heý, gelmezmi birinden biri?
Ýola bakýan üme düş elim bari,
Geläýjek ýalydy Annanyýaz Artyk.

Sabyr et, köşegim, Annanyýaz bardyr,
Ýagşyzada ýaran, Hudaga ýardyr...
Annanyýaz batyrdyr; ajaldan zordur!

Geläýjek ýalydy Annanyýaz Artyk

Geläýjek ýalydy... gelmedi, emma,
Arz aýdyp, şikaýat etmäge kim bar?
Gam-gussa gark bolan topragym dymýar,
Bilmän bar-ýoguny Annanyýaz Artyk.

Atam, eziz atam, merdana gerçek,
Bormy ýedi ýylda janyňy bermek
Gaýdyp gel ýurduňa J ygaly beg dek,
Men bakýan ýoluňa, Annanyýaz Artyk!

18.

Ýer yranmasy
Daýhan garda ynjalar,
Çopan görde ynjalar,
Ynjalarsyň sen nirde?
Başym, aýagym ýalaň,
Batar gyzgan garagan!
Ýüregim, bagrym ýanyp,
Ölerin bu ýaradan!

Alty giye oturdym,

Alty gündiz ah urdum,
Ne demim bar, ne düýdüm,
Ne ertäm bar, ne düýnüm,
Ne sesim bar, ne üýnüm,
Saçymy gyraw basdy,
Göwrämi gam basypdyr.
Maňa berlen dünýäni
Kesekdir gum basypdyr,
Aýym-günüm batypdyr.

Sarsgyn oýanan bada
Meniň bagtym ýatypdyr...
Sözlerim wulkan bolup,
Gursagymdan atylýar.
Gursagymda ýüregim,
Beýik dardan asylýar...

Aýlar-günler hakyna,
Daglar-ýerler hakyna,
Pygamberler hakyna
Gaýtar Gaýtarmys ata,
Ejem jany yzyna!

Rehm et, ogul-gyzyňa!

19.

Bolupdyr

Saparmyrat gördü dünýäň gerdanyň,

Kiçiler zeminde uly bolupdyr.

Ygtyýaryn alyp merdi-merdanyň,

Tişiler* Rüstem zal, Aly bolupdyr.

Dargapdyr begleriň guran döwrany,

Gollary gandally, urýar jöwlany.

Gözi batyl, ýat eýlemän Möwlany,

Dili kes ekiniň dili bolupdyr.

Ne ýerde metjidim, gökde Hakym bar,

Ne ärden serdarym, ne-de halkym bar.

Gama batyp, ýer dyrmaýar akyldar,

Akmak başa çykyp weli bolupdyr.

Sapar, türkmen çekdi dünýäň kerwenin,

Tuguny parladyp, bedew segredip,

Dünýäniň agasy bolan beglerim

As ylsyz nadanlaň guly bolupdyr!..

Tiş i - aýal (köne türkmen sözi).

20.

Sen ýetim däls iň!

Sapar diýer, eger sen,

Bolmas a kakaň-ejeň:

Ozal gülüp sereden —

Geçer, azgyrlyp geçer!

Dogan-gardaş ýat bolar,

Ýakyny yrak bolar.

Göwni töri küýs es e,

Göwres i gyrak bolar.

Agyr, ýetime agyr,

Kyndyr, ýes ire kyndyr.

Oňa ilden-çalandan

Alys asman ýakyndyr.

Durş una ýürek ýaly,

Ol bir açyk göwündir.

Gylgyy ýüpek ýaly,

Derdi düwün-düwündir.

Ýetim oglan it bolar,
Ölmes e ýigit bolar.
Gaçyp ýetim adyndan
Ne ölüp-ýitip bolar!

Oňa güler ýüz beren
Pyragy ýok jahanda.
Dili awy jahanda,
Diýdigi ot jahanda.

Ýetim-ýes ir dünýäniň
Gözýaşy deý naýynjar.
Sowuk sözdenem ynjar,
Otly sözdenem ynjar!..

21.

Döwletliler köşgündäki ogullaryma, gyzlaryma yüzlenme
...Ýetim oglan, aglama!

Seniň agaň bolaýyn,
Ýetim oglan, aglama!
Seniň ataň bolaýyn,

Ýetim oglan, aglama!
Daşdan galaň bolaýyn,
Ýetim oglan, aglama!
Dagdan arkaň bolaýyn.

Dolap ata mährine,
Çolap ene mährine,
Äkideýin men sizi
Bagtyýar köşgüne,
Döwletliler köşgüne!

Mähir-mylakat bilen
Daşyňzy gallaryn,
Başyňzy syparyn,
Alla meni ýalkady,
Men hem sizi ýalkaryn!

Döwletliler köşgünde
Törden bolar ornuňyz.
Şu döwletiň gyzy siz,
Şu döwletiň ogly siz!

Külli türkmen bir dogan,
Tutuş türkmen bir ildir.
Bir maş gala bolanyň
Ýetim bolýan däldir,
Ýetimi bolan däldir!

Döwletliler köşgünde
Ýaşaň, ýaýnaň jana-jan.
Alla meni ýalkady,
Men hem sizi ýalkaýan!

Oglumsyňyz siz meniň,
Gyzymsyňyz siz meniň.
Hem perzendi siz bu gün
Bu Garaşsyz döwletiň!

22.

Geçen günleň geçdigi bolsun!
Saparmyrat sekiz ýaşdan sergezdan,
Çarhypelek, dürs üň-tersiň gördüm men.
Haňňamy hansyrap, dolanyp gerdan,
Dünýäniň namardyn-merdin gördüm men.

Törde haly çuwal — içinde un ýok,
Gyş — kepeк, ýaz — selme içiňde jan ýok.
Saçak-desterhan bar, goýara nan ýok,
Açlykdan-horlukdan gyrgyn gördüm men.

Atyş dy, tutuş dy... pidady türkmen,
Geçmiş den, geljekden jydady türkmen.
Baý ýurdunda nana gedady türkmen,
Adamyň bir köpük nyryhyn gördüm men.

Atam Gorkut! diýen çykdy türmeden,
Ýa atyşyp öldi, ýa-da dürreden.
Bogazyňdan aldy zalym, gürləs eň,
Belany, beteri, merkin gördüm men.

Baýy, begi, hany — halkyň duş many,
Serdary, soltany — halkyň duş many.
Ulus-iлим kapas ada guş ýaly,
Göwnünde gubar-u-gerdin gördüm men.

Daglar, biziň daglar, peleňi başga,
Iller — biziň iller, edebi başga.

Watan — biziň watan, eýes i başga,
Gollary gandally ýurdum gördüm men.

Gördüm men... gördüm men... göwnüm howlady,
Gözümde öç, gursakda ot lowlady.
Bu toprakda hut Görogly dogmaly,
Saparjan, didäňde derdiň gördüm men!

23.

Ejem düş ýär ýadyma
Säher kimin owadan,
Saba kibi mähriban.
Başym sypap ýylgyryp,
Goşardyň sen jana jan.

Günden nurana ejem,
Gülden näzik meňizdi.
Okara deý dideleň
Mähir doly deňizdi.

Mähir doly ummandyň,
Pähim doly derýadyň.
Sendiň meniň buýs anjym,

Sendiň däri-dermanyym.

Keramatly des terhan,
Hümmet-keremli nandyň.
Ejelere soltandyň,
Enelere soltandyň!

Goňşy-golam iş tuts a,
Soltan gels in! diýerde.
Goňşy-golam aýallar
Saňa hormat goýardy.

Eli çeper, eje jan,
Dili şeker, eje jan!
Ogluň sensiz bu derdi
Neneň çeker, eje jan!

Bu dünýäniň uçmahy,
Bu dünýäde behiştidiň!
Gökden inen gudratdyň,
Arşdan inen perişde!

Gara dagda çabgadyň,
Bag-bossanda nagmadyň,
Seň saýaňda boý alyp,
Seň saýaňda ýaýnadym.

Mähirden, nurdan, eje,
Ataşdan, otdan, eje.
Seniň ýylgyryp durş uň
Çykmaýar ýatdan, eje!

Alty giye ah çekip,
Alty ýyllap ýas tutdum.
Seni alan dünýäde
Men özümi ýat tutdum!

Sessiz zaryňy çekip,
Sensiz ýygladym, eje!
Bu dert ýürege sygmaz,
Dünýä sygmadym, eje!

Ejem janyň ýasyny
Aglap gutaryp bolmaz.

Ahyry ýok has raty
Ýalňyz göterip bolmaz!

Pelek suwsuz gark edip,
Pelek ýandyrdy otsuz.
Seni alan dünýäniň
Ýokdur, ýüregi ýokdur!

Ozalam şum ölümden,
J any-inimiz bezdi.
Seni görse Ezraýyl,
J anyň alyp bilmezdi.

Has rata, gama-gussa,
Dözer ýaly däldiň sen!
Bela-beter zatlara,
Dözer ýaly däldiň sen!

24.

Takdyr

Bäş müçe —

altnys ýaş —

bu bir är ömri,

Altmyş ýaş dan geçdim nesibäm dartyp.

Ýöne altmyş ýylda bolan zatlary

Hiç akylyňa sygdyryp bolanok.

Görünň altmyş ýylda:

öldi Artyk han!

Gurban boldy atam Annanyýaz Artyk!

Gurban boldy kakam Atamyrat-da!

Biri-birinden yrakda!..

Altmyş ýylda gyrylypdyr üç arkam,

Heý, beýle-de takdyr bormy, eý Allam!

25.

Durmuş mekdebi

Sekiz ýaş da ýetiş ip,

Kämil çykdym sekizde.

Ataş da ýanyp-biş ip,

Sekiz dowzahdan geçdim

Ajalyň kölges inde,

Durmuş yň çöwres inde.

Daşlara urup başym,

Başym daş deý gatady.

Beýnim deňiz deý güwläp,

Beýnim dag deý gaýnady.

...Beg ýigidi at götär,

Beg ýigit at götersin!

Diňe s en merdem bolup

Ata ornun tutarsyň!

Merdana bol, gerçek bol,

Artyk baý deý ärden bol!

Bagtly bolup bilmes eň,

Özgelere bagt bol!

Ak çabgaly bulut bol,

Başy buýsanjaň dag bol,

Kim nöker bola bilmez,

Boljak bolsaň, Serdar bol!

Sekiz ýaşda är çykyp,

Parlatdym men ruhumy.

Sekiz ýaşda şır çykyp,

Göterdim men as mana

Aköylüleň Tuguny!

Sekiz ýaşda ýetişip,
Sekizde çykdym kämil.
Çöl üs tünde weýrandyr
Ummanda ýüzjek gämim.
Ene-ataly doglup,
Ýetim galyp entedim.

Seýis ledim özümi,
Seýikledim göwnümi,
Ene bolup pent edip,
Ata bolup pent edip.

Dowar bakyp selpedim,
Keseki bakýan malym.
Barýan ýolum —keseki,
Keseki —ulus-ilim.

Meniň ulus-ilimiň
Görer gözü batyldy,
Sözlär dili baglydy,
El-aýagy gandally,
Jiger-bagry daglydy.

Namys ly-arly halkym,
Söweşjeň ärli halkym,
Öz ilinde saýrydy,
Öz ýurdunda saýrydy.
Ýurt eýesi gaýrydy.

Sarç bedew deý owadan,
Diýar agyr gündedi.
Diýarym, dal bedewim,
Ne günleri görýärdi.
Gündiz döwek döwýärdi,
Yzy agyr kündeli
Gijeler ýer s ürýärdi...

26.

Pygan

Ýurdum, seni talady elliler hem elsiz hem,
Ýurdum saňa gargady, dilliler hem dilsiz hem.
Seni diňe dişliler däl, dişs izlerem çeynedi,
Dinlilerem çeynedi, dins izlerem çeynedi.
Öz ýurdunda gymak boldy türkmeniň hüýr-peýkeri!

Ýurdum edara etdi kelleli hem kellesiz,
Diýaryma dolupdyr gelmeli hem gelmesiz.
Aýakly hem aýaksyz halal gumuň bas dylar,
Gyzyl ganyňy sorup dirilerem, mas lygam.
Gara daga azm ursa, dagy gagşadan türkmen,
Arlap göge azm ursa, gögi gagşadan türkmen,
Sensiň, sensiň ebedi,
Şu Watanyň eýesi!

27.

Beýikdir türkmen mekdebi
Silkin, Saparmyrat! Galkyn birdemde,
Saňa gama batyp ýörmek gadagan!
Dünýä góhert bolup çökdi gerdenňe,
Nätjek, saňa boýun burmak gadagan!
Gadagan!

Saňa gama batyp durmak gadagan!
Sen başyň egseň eger,
Ejeň bagryny ezer!
Sen boýnuň bursaň eger,
Namys ataňa deger!

Silkin, Saparmyrat! Galkyn birdemde,
Götergin sen Aköýliniň tuguny!
Götergin sen Artyk baýyň adyny!
Sen agyr derdiňiň astynda gals aň,
Ynjdarsyň ata-babaň ruhuny!

Saňa asla ejizlemek gadagan!
Ataň-babaň gaýdan däldir garadan!
Undup mundan buýan ýürek dagyňy,
Annanyýaz baýyň yzyn ýitirmän,
Götermeli belent
Atamyrat kakaň adyny!

Atamyrat! Annanyýaz baý! Artyk baý!
Hany, haýsy olaň düş ekde öldi?
Olar döwşüp, döwşüp,
Watan üçin il ogly boldy!
Ýaşam bolsaň, s eniň nobatyň geldi!
Silkin, Saparmyrat!
Sen är bolsaň — olaň ady göterler,
Sen şır bolsaň göterersiň ruhuny!
Öwüt berip özüme

Öwrendim dert çekmegini.

Şeýle ärler mekdebi!

Şeýle şirler mekdebi!

Şeýle türkmen mekdebi!!!

28.

Diýar

Saňa garry atam diýip sygyndym,

Rysgal-bereketli, keremli, Diýar!

Ýalňyza ýar, dogansyza dogansyň,

Daglary-düzleri erenli, Diýar!

Pederimiň mährin duýdum men sen,

Oguz hanyň pähmin duýdum men sende,

Geçmiş iň gursakda, geljegiň serde,

Sähralary bagy-eremli, Diýar!

Saýýadyň men, daga çykyp dag aşdym,

Dumanly jülgäňde deňiz deý daşdym.

Kowusyňa, Kyýasyňa sataşdym,

Daglary babyrly, peleňli, Diýar!

Göter, garly daglar, göwnümi göter,
Ýaz gün — ýeňil öter, gyş gün — kyn öter,
Gerşim agyr ýükli, ýollarym kötel,
Mahal-mahal göwnüm elendi, Diýar!

Daglaryňda köňül Haka rowana,
Pyglym — ýagşylykda, dilim — dogada.
Pederleň didaryn gördüm sabada,
Sapaly, seýranly, seleňli, Diýar!

Oguz hanyň kowmy-hyş dy bar s ende,
Behiş diň boss any, müş ki bar s ende,
Türkmeniň döwletli köşgi bar s ende,
Çar pas ly hümmetli, melhemli, Diýar!

Maksada azm urup, myrada ýetdim,
Atalaň arzyly ýoluny tutdum,
Saparmyrat, ömrüm saňa bagyş etdim,
Tugum-tugram hem senam sensiň, Diýar!

29.

Türkmenistan
Türkmenistan — eziz seždegähimsiň,

Türkmenis tan —adyň dilimde dogam!
Iş iň rowaç bols un Altyn asyrda,
Illeriň abadan,
Ýollaryň rowan!
Sapalydyr, şypalydyr daglaryň,
Tereň derýalaryň aby-köws erdir.
As tyň —genji-känim, üs tüň —hazynam,
Ýok, bu ýöne toprak däldir, göwherdir!

Mawy altyn, gara altyn, ak altyn,
Baý s en, baýlygyňa bereket bersin!
Taryha kök uran bagtyýar halkym,
Baky baharyňda ýaş as yn erkin!

Türkmenis tan —adyň dilimde dogam,
Türkmenis tan —saňa edýärin sežde!
Beýik Geçmiş berdi ata-babalam,
Geljegi berkarar edýärin serde!

Saparmyrat, diňe saňa sygynyp,
Şat günüm seň bilen toýum toýladym.
Türkmenis tan —seni arş a göterip,

Başyma göwherden jyga eýledim!..

EJ E

Gök as tynda ýalňyz men,
Ýer üstünde ýalňyz men,
Özüm aglap köşeş sem —
Hiç kims e bilmez, eje!..

Bagra basyp ýatyrdyň,
Başym alyp otyrдыň,
Süýjüje düýş getirdiň...
Ol günler gelmez, eje!..

Toýda seni gözledim,
Ýasda seni gözledim.
Wah, dözmanım, dözmanım,
Wah, neneň dözdüň, eje!..

Töwerek ýat, daşym ýat,
Jigerim-bagrym berbat,
Gideý diýsem başym ýaş,
Geçenok günler, eje!..

Gelinbarmak üzüm deý,
Ýürek üzüm-üzüm-leyý,
Ýer ýok ýeriň yüzünde-ýeý,
Barmaga ýerim, eje!..

Ne ini bar, ne aga,
Ne gapy bar barmaga...
Diýdirmen ýetim çaga!
Ýok, ogluň olmez, eje!..

Ne iýmekde many bar,
Ne geýmekde many bar.
Men ýaş ara pany dar -
Duş ars my öls em, eje!..

Eje-eje, eje jan,
Tabyt boldy kejebäň,
Ýer astynda niye jan...
Üstde men tenha, eje!..

Uçrap eýmenç külpede,

Ýalňyz galym dünýede.
Nätjek, ýüzüm güls e-de,
Ýüregim gülmez, eje!..

GELMEZMI?

Uruş betermi, ýer beter,
Biri birinden hatar,
Has raty älem tutar,
Giden gaýdyp gelmezmi?

Tama barmy jes etde,
Geň gal, otur es et-de,
Gapyl galan kes ekde.
Ejem gaýdyp gelmezmi?

Turup giden jeň diýip,
Bir jan-u-bir ten diýip,
Gaýdyp gerin men diýip,
Giden kakam gelmezmi?

Dogan doganyň zary,
Olaň ikidi bary,

Indi bakmazmy bäri -
Dogan gaýdyp gelmezmi?

Iň ulymyz - Nyýazmyrat,
Körpe - Muhammetmyrat,
Ikis i hem nämyrat -
Gitdi. Gaýdyp gelmezmi?

KÄBÄM EJ EM
Daglandy, daglandy, bagrym daglandy,
Silden köle doldy joşlarym, eje!
Gerdenime goýup gara daglarny,
Otly körük boldy döşlerim, eje!

Ulus-il ýanynda gizledim derdim,
Özüm aglap, özüm göwünlik berdim.
Käbäm ejem, sensiz, dag deý pedersiz,
Gaýra boldy ýaş an ýaşlarym, eje!

Ýüzüm ýylgyrs a-da, çekdigim - pygan,
Egnim ýazs am, göwnüm düýrüldi mydam.
Taňry dünýes inde ets em-de mydar,

Mydam siziň bilen huşlarym, eje.

Merdem bolup gezs em-de men panyda,
Ýalňyz gals am jaý tapmadym janyma.
Oýalykda gelip bilmän ýanyma,
Bagtyýar eder sen düýşlerim, eje!

J aýyň jennet bols un, uçmah - mekanyň,
Är çykaryn, Hudaýyň bar ýekäniň.
Otta ýanyp, buz dek suwda bekärin,
Sen maňa her demde gop berýäň, eje!

PEDERIM

Göwnüm gubara aldyrman,
Getirmen melal, Pederim.
Syrymny ile bildirmen,
Jigerim sal-sal, Pederim.

Okadym müň bir kitaby,
Açyldy dünýäň nikaby.
Är-u-pirleriň mekany
Ýurđum bir kelam, Pederim.

Gurs agymda öwjüm bardyr,
Deňiz menem, möwjüm bardyr.
Gonalgam eziz diýardyr,
Diýar badalgam, Pederim.

Çyn bilip dünýäň panysyn,
Okadym, tirdim manysyn,
Tug edip ary-namysym
Beripdir ykbal, Pederim.

Çeken çeksin ahy-waýy,
Gerçek ýigit alar paýy.
Geýdigim - peder abraýy,
Iýdigim halal, Pederim.

Ata-baba borjum bardyr,
Algyr şirim, gurdum bardyr,
Täç edins em ýurdum bardyr,
Ýalkasa Alla, Pederim.

PEDERIM KANY?

Bu nä uruş, giden gaýdyp gelmedi!

Dagy talhan kylan Pederim kany?

Aýdyň, kanda goja dünýäň kelles i?

Halkyň ogly bolan Pederim kany?

Arslan-şirim kany,

Peleňim kany?

Dag ogludy, dagda gezen mergendi,

Şir ogludy, awun şire bermezdi.

Pürreläp, pudarlap duşman serlerni,

Gerçek adyn alan Pederim kany?

Arslan-şirim kany,

Peleňim kany?

Dosta gyýman, öz jayna jebr eden,

Duş manynyň baran jaýyn gabr eden,

Göroglynyň iturş uny öwreden,

Duş mana ot salan Pederim kany?

Algyr gurdum kany,

Peleňim kany?

Gelmedi ol, Hökman gerin diýs edem,

Şum kys matyň oýny çykyp bijeden.
Ýola bakyp s argarypdyr didelem
Ar gylyjyn çalan Pederim kany?
Algyr şirim kany,
Peleňim kany?

Oguz han ýaýyndan çykan peýkamdy,
Gana gark eýledi söweş meýdanny.
Ol bir Watan üçin dörän merdandy,
Ille gala bolan Pederim kany?
Daglaryň arslany,
Peleňim kany?

Gökde Günüm söndi, Ýerde - çyragym,
Iki eziz dogan - şamy-çyragym.
Munda ýalňyz galdy Saparmyradyň
Arkama dag bolan Pederim kany?
Daglaryň arslany,
Peleňim kany?

Artyk oguldym men, ynha, kem idim,
Deň-duşlar bal iýdi, a men gam iýdim.

Iň soňky umydym, ahyr umydym -
Ýüregme dag salan Pederim kany?
Algyr gurdum kany,
Peleňim kany?

Gije-gündiz gursak lowlar küre deý,
Ahy-nalam tupan bolup syrady.
Iki gözüm ýola bakyp eredi,
Är nusgasý bolan Pederim kany?
Kany şir-arslanym,
Pederim kany?

URUŞ BOLMADYK BOLSA
Ejem aglamazdy dokma dokanda,
Ýa-da üçbürç haty alyp okanda.
Belki, aglanardy seýrek-setanda,
Eger ganym uruş bolmadyk bolsa.

Başymyz bir bolup, daşymyz gülki,
Ýa-da salardy ol baýlygy-mülki.
Haýsymyz götürdi kakamyz ilki,
Eger ganym uruş bolmadyk bolsa.

Bile örüp, bile ýatardyk gije,
Hemem oturardyk üýş üp bileje.
Kakama düşmezdi betbagt bije,
Eger ganym uruş bolmadyk bolsa.

Urşy başda tapan ýeke tüpbozdy,
Meger, gözles e-de, ýaran tapmazdy.
Belki, ýerem yranmazdy, hopmazdy,
Eger zalym uruş bolmadyk bolsa.

DÜNYEDİR

Ak gary hyýaldan, çabgasý dürden,
Aý nury kümüş den, kuýaşy zerden,
Rys gal - bereketi gögerip ýerden,
Birde garyp, birde gurgun dünýedir.

Munda halal oýnap utulgyn-utgun,
Haramdan gaç, ýamanlygy unutgyn.
Niýetiňi düzüw, pyglyň pæk tutgun,
Päliňi gaýtaryp bergen dünýedir.

Näkes leri paş magyňda palçyk bil,
Nadanlary bugdaý nanda gylçyk bil,
Kalbyňzyň açarydyr alçak dil,
Merdan kişilere merdem dünýedir.

J anypkeş iň saçagynda nany bar,
Manyly ýaş as aň munda many bar.
Şereňnize, şerraýlara pany dar,
Eşreti, lezzeti derden dünýedir.

Gelen däls iň talamaga, almaga,
Ýere ýapyş, sežde eýle Allaga.
Sapar, ruhuň ýaýnar arşy-aglada,
Manysy-mazmuny syrdan dünýedir.

KALBYMYŇ OWAZY

Dünýä bir ajap yşkdyr, her kim dünýäň yşkynda,
Wyždan ýalňyz hökümdar, bolsun köňül köşgünde.
Taňry gözü — halallyk, rehmet ýagsyn keşbiňde,
Paýhas — gözüň dowamy, tämizlener daşgynda,
Ýagşyzada ýaran bol, ömrüň ýaza barabar.

Oýlanýaryn kä tenha: dünýäň manys y näme?
Allaň bakys y näme? Allaň panys y näme?
Öter ömri gaýgy edip ýakýaň janyň näme?
Taňryň iki dünýesi sygsyn ýeke kelläňe —
Ylahymdan yşkym bar, şamçyraga barabar.

Kalbym heýjana gelmiş tämiz bady-s abada,
Ömrüň nurana Günü hanha gelmiş salama.
Jahana aşyk bolan gezer meýlis-s apada,
Adalata arka bol, sarpa goýup halala,
Sözle, sözüň keremi desterhana barabar.

Dost gözü ýalňyşmaz, dost-doganly halkym bar.
Durmuş — älemgoşardyr, durmuş ylla söwer ýar.
Öz göwnüni ýykmasaň, dost göwni ynjaýar,
Bek dur, dünýä her günde ýaňadandan başlanýar,
Ulus-iliň jany bol, şirin jana barabar.

Yhlas yň wys al bolup, ulus ile baş bolduň,
Ýagşylara arkadag, ýamanlardan daş bolduň,
Baýlyga-zada çapman, bugdaý söze hoş bolduň,
Adym Saparmyratdyr, Ruhnamadır baş bildim*,

Ýolum adalat ýoly, meger, dine barabar!

* pas portym.

BAÝLYKDAN BEÝIK BOLUŇ

As lyň nurdan — Günden dörän turkmens iň,

Muş akgatda boýnuň bursaň aýyp bor.

Oguz hanyň öwladys yň, rüstemsiň,

Ýogsas aña keremli at haýyp bor.

Ne günleri gördü gaýduwsyz iliň,

Bendelik bent eýläp, ýazmady iniň.

Ýol ýitip dargandyr, dessuryň, diniň,

Sen ýaradar il ýüregne seýik bor.

Ýüregiňden çyksyn her aýdan jümläň,

Ýürek ojagydyr buz ýaly dünyäň,

Sowuk sözüň jigerinde bir bendäň

Buz deý ýakar, duz deý ýandyr — gyýyk bor.

Gohly-galmagally, gowgaly zemin,

Aýlanar, ulus-il munda zar-zelil.

Gökde Haka, Ýerde Görögly kimin

Goç ýigide duş an bols aň, uýup bor.

Hydryr bols aň, dag başynda s il bardyr,
Is a bols aň, umman üzre ýol bardyr.
Saňa bakyp ýatan söwer il bardyr,
Kethudalar ummanlarda gaýyk bor.

Görejiň ýandyrar baýlyk, pul, altyn,
Baýlykdan baýna diýip, atygs ar kalbyň.
Puly alan als yn, sen Haky algyn
Ärler dünýäň baýlygyndan beýik bor.

Saparmyrat, göwni dara Ýer dardyr,
Asylzada ganat bardyr, per bardyr.
Halkym diýip başyň goýmak parzyňdyr,
Iki dünýe bu türkmeni s öýüp bor!

DOGADA GEREK

Dünýä seýilgäh däl, zemin behişt däl,
Türkmen rys gyň - azap-jepada gerek.
Hakyň dünýäs idir ýamany pis lär,
Ýagşynyň ynsaby wepada gerek.

Bolsaň Hakaýyl* bol bahaň Hak biler,
Bolsaň Hanaýyl* bol, bahaň halk biler,
Hiç bolmanda, ilin̄ biri diýs eler
Köňli müň bir köýli, türkmenim gerek

Il ogly men diýen merdi-merdandyr,
Ýurt ogullar dana baş dyr, s erdardyr.
Watanyma goç ýigitler derkardyr,
Är ýigidiň baş y gowgada gerek.

Ogul-gyz döwletiň güli-çecegi,
Kerem, keramatdyr halal saçagy,
Ýarly bolsun gerçekleriň gujagy,
Ýigit ömri zowky-sapada gerek.

Kime aklyň ýetmez, kimler sadadyr,
Kims e baýlyk toplar, kimler at alar.
Türkmen, ata-babaň ýagşyzadadyr,
Kethudalar dili dogada gerek.

Sapar doga aşyk güzel diýara,

Söýgi bir ýelkendir, göçer hyýala.
Watanyň bar keramatdan zyýada
Türkmeniň ogluna ruhana gerék.

* Ruhnamadan

* Ruhnamadan

BILEDİR

Är oglunyň är güýjüni
Ärden dörän är biledir.
Datly durmuş yň s üýjüs in
Çykan ajy der biledir.

Päli düzüw dürs i gözlär,
Päli bozuk tersi gözlär,
Hydyry däl, hyrsy gözlär,
Şumuň işi şer biledir.

Göwün uçman, göwre uçmaz,
Göwün uçsa, geňlär guşlar,
Ynsan kalby ajap uçmah,
Uçmak ganat-peri biledir.

BARAR

Göwre galkar, göwün uçar,
Yşkyň joşup, kelle göcer,
Bedew kişňäp göwün açar,
Ruhanalyk ýaza barar.

Deňsiz bilen bolmagyn deň,
Derthi kişä bolgun melhem,
Urşa ýazyp dawadyr jeň,
Gazap namys ara barar.

Aklyň jem eýle her işde,
Ynangyn, dälsiň perişde.
Ýagşylar gits e behişde,
Ýaman kişä nirä barar?!

Saparmyrat, böwrüň diňle,
Parasat et, pikriň jemle,
Bugdaý s özüň, dana jümle,
Ýüzüň-gözüň nura barar!

GEÇEN GÜNLER

Türkmeni garaşsyz ýaşatmak üçin
Maňa niçe hupbat çekdirdiň, pelek
Halkymyň bol güne ýeteni üçin
Köne kinelerim unudýan, pelek!

Arş astynda, ýer üstünde ýalňyz men,
Näme ýalňyz meni saýladyň, pelek!
Oda atdyň, ataş bolup ýandym men,
Buza atdyň şaglap gaýnadym, pelek!

Hupbatdan hupbada, jepa duş etdiň,
Galkynsam as yldyň, turamda çekdiň,
Ýaş başymdan elewretdiň, entetdiň,
Depämden inderip gaýlaryň, pelek!

Daýanmaga gala ýaly aga ýok,
Gaçyp başyň gutarmaga ada ýok,
Dünýä buzdan sowuk, gursagymda ot,
Başym ýaýkap, dişim gaýradym, pelek!

Zähmet çekip, mähnet dartyň aldim,
Daş sykyp suw aldim, buzdan ot aldim,

Oglanlykdan orun aldym, ideldim,
A-dan başlap, B-de baýnadym, pelek!

Dünýä bir menzildir, ömür bir - s apar,
Aljyran aç alar, agtaran - tapar,
Kim baýlyga-bagta, kim ada çapar,
Men aldym atalaň paýhasyn, pelek!

Saparmyrat, haky ýazar galamym,
J oşum ile berdim, içde gazabym.
Ruhum asmandadır, Ýerde nazarym,
Beýik ruhdur tugum - baýdagym, pelek!

GEÇENDİR

Dosty dogan bilgin, gardaşy - göwher,
Ýagşy söz ölini direlden köwser.
Dokluk - derýa, baran ýeri gül öwser,
Açlyk - aždarhadyr, suwlup geçendir.

Türkmen sekiz asyr küýs äp döwleti
Türkmeniň durmuşda aýby nämedi?!
Başdan geçirdi ol müň bir külpedi,

Agyr günler, jeňli günler geçendir.

Bagtyýar ulus-il şahandaz bolar,
Şähdaçyk, keýpi-çag, ala-ýaz bolar.
Gahra erkiň bers eň, dünýä dar bolar,
Gazap dazzarkel deý düwlüp geçendir.

Rysgaly ýüzdedir akly ýukanyň,
Rysgaly çuňdadyr ylma suwsanyň.
Kimler awy - gara nebsiň - ýuwhanyň,
Kimler il-gün üçin ýaşap geçipdir.

Dostlar döwre gurdy, döwran daşymda,
Ömrüm bagış kyldym köňül hoşumda.
Sapar dünýäň aladas y başymda,
Dünýäň ýşky menden sowlup geçendir.

UTUPDYR

Saparmyrat, saýla agyr ykbaly!
Kim baý bolup bu dünýäni tutupdyr?!

Biri utsa - gara garynja ýaly
Gydyrdanyp zähmet çeken utupdyr.

Gor biter, gor ýiter, ogul-gyz galar,
Ak gardan - sil, ak ýagyşdan ýaz galar.
Aýdym-saza girip şahandaz galar,
Ýurduň garamatyn çeken utupdyr.

Ýagşyga ýaran bol, ýegi tarypla,
Danalara gol ber, ýol ber arypga.
Ýaman kişi betnam bolar taryhda,
Parahatlyk tugun diken utupdyr.

Ýaşa, dünýäsine getirdi Alla,
Ýarat, Ýaradandan görelde al-da!
Ýagşylyk bir daragt, saýasyn saýla,
Ýamanlygyň gümün çeken utupdyr.

Dogry sözle, dogry bakyp garaga,
Gülkä nobat berip, bent ur gazaba.
Çingiz handan galan diňe haraba,
Sanjar ýaly bina diken utupdyr.

Saparmyrat, haka sygyn, ýol galdyr,

Halka sygyn, bir bagtyýar il galdyr.
Dünýä geçer, baş purs atlyk döwrandyr,
Munda iliň derdin çeken utupdyr.

WADARYG

Aköýliniň nesline pelek urmuş naýzany,
Jan içre ataş ymdan tutaş myş am Pyragy!
Lowlar zeminde şahyr — Hakyň ýakan çyragy,
Gutulmaz müň derdim bar, dermany ýok, wadaryg.

Ýyldyrym deý ýandyryp, al-as mana kök urs am,
Dokuz pelek gerdiş in köken kimin kökers em.
Ýa Biribar medet ber aşakdan, ýa ýokardan,
Bu dünýäniň ähti bar, peýmany ýok, wadaryg.

Haýyr ets em şer bardyr, dürs eýles em ters bardyr,
Gits em — dünýän tükenmez, ýats am — o dünýe dardyr.
Jana aram tapylmaz, däli göwnüm kararsyz,
Älem ümmülmmez umman, kenary ýok, wadaryg.

Ýagmyr ýaly aýlanyp, s öydüm jümle-jahany,
Mähir-muhabbet eken ýaş aýyş yň bahasy.

Arş-agladan açylýar sahawatyň sakasy.
Ömür bäs gün seýilgäh, seýrany ýok, wadaryg.

Perman geler as mandan, jahan syry gizlindir,
Gümanda halaýyklar, röwşen gözlär batyldyr.
Dünýä — Hakyň didary, adam doýmaz, nadyldyr,
Ynsyň-jynsyň serdary kän, Pygamber az, wadaryg.

ÝAŞ LYK GOŞ GULARY

1.

ÝAŞ LYKDAN NÄME GALDY

Dag başy duman-duman
Yşkymdan duman galdy.
Pelek, söýgä sataşyp,
Kim yşkdan aman galdy?

Gözleri hanjar ýaly -
Jigerim gyýmyş ýarym,
Kirpigi sanjar ýaly -
Lebleri iýmiş ýarym,
Heser bilen pyşyrdap,
Sapar jan diýmiş ýarym.

Seni ýatlap aglaryn.

Didäm ýaşlap aglaryn.

Ýaşlyk ýitdi, ýaş gitdi,
Gitdi gyýma gaş gitdi.
Ýada salsam didämden
Biygtyýar ýaş gitdi.

Başynda tylla gupba,
Ýyldyr-ýyldyr şelpesi.
Dört örulen şamary -
Gara dagynň çeşmesi.
Eýjejik gyzynň näzi,
J ilwesi, kereşmesi.
Seni ýatlap aglaryn,
Didäm ýaşlap aglaryn.

Dag başy duman-duman,
Yşkymdan duman galdy.
Yşk derdine sataşyp
Kim ondan aman galdy?!

2.

BENDIWANY MEN

Sen Leyíli sen,

meni Mežnun kylyp sen,

Ýar, gara gözleriň bendiwany men.

J ilwe bilen ygtýýarym alyp sen,

Şar gara gözleriň bendiwany men.

Gara gözleň jandan geçen jöwherdir,

Lebleriň direlder, aby-köws erdir.

Hünji dişler diş degildir-göwherdir

Nur gara gözleriň bendiwany men.

Leylim, gelip, dünýämi müşk eýlediň,

Nazar salyp, külbämi köşk eýlediň.

Hüýrum-melegim sen, peri-peýkerim

Hüýr gara gözleriň bendiwany men.

Nazaryň ýyldyrym, jigerden saldyň,

Saparmyrat, neýleý, çaykandy kalbym?!

Arş astynda ýalňyz ýandym, ot aldym,

Şol gara gözleriň bendiwany men.

DILBERIM

Ýar-ýar diýip ýandym men,
Sen ýaz bolduň, dilberim.
Açdym saňa kalbym men,
Sen ýaz bolduň, dilberim.

Yşk joş urar, baş aýlar,
Göwnüň tawus guş eýlär.
Hileli-ally dünýä
Gülgün ýazy gyş eýlär.

Seni Gün bolup çoýdum,
Gül bolup müşküň çaydyň,
Seni ýakynym saýdym,
Sen ýat bolduň, dilberim.

Dil boldumy, bilmedim,
Al boldumy, bilmedim.
Meniň uly ýeskymdan
Sen ýaş bolduň, dilberim.

Gara gözü ataş ýar,

Ýürek ýanýar, tutaş ýar.
Nätjek, as man söýgusi,
Ýerde bela sataşýar.

Ýar-ýar diýip ýandym men,
Sen ýat bolduň, dilberim.
Ýalňyz çüwen bagtym sen,
Sen ýat bolduň, dilberim.

4.

ÝAŞ LYK J OŞ GUNY
Heý, pelek, heýhat pelek,
Ýüregim berbat, pelek!
Nirde, Şirin gyz nirde,
Men munda Perhat pelek!

Bir jilwede ýandyryp,
Bir jilwede gagşatdy.
Yşkyny maňa berip,
Ömrün kime bagş etdi?!

Şirin gyzyň lezzeti,
Eşret-aýyşda galdy.

Yş kyň şirin ezýeti
Kyrk ýyl alys da galdy.

Heý, pelek, heýhat pelek,
Men munda Perhat pelek
Çarhyň ters e aýlap
Kylar men berbat, pelek!

Bagdym - kölegesiz galdym,
Dagdym - jülgesiz galdym.
Men ykbally ýigitdim,
Galyberdim ykbalsyz!

Şirin düýş ümde galdy,
Yş ky huş umda galdy.
Säher hünji deý daman
Ajj ýaşymda galdy...

Heý, pelek, heýhat pelek,
Çekdigim perýat, pelek!
Perhat bolup ýaşap men,
Şirin ýarym ýat, pelek!

5.

ÝAŞ LYK GEÇİP DİR

Dagda bir marala aşyk bolmuş am,
Daglar Leýlim diýip geldi zybana.
Gara gözlerinden heser almyş am,
Daşlar Leýlim diýip geldi zybana.

Bulaglar towus ar daglaň gerşinden,
Alnyňda s ülgüniň lowlap turş undan,
Ýüregmiň gürs üldäp çykyp barşyndan,
Zawlar Leýlim diýip geldi zybana.

Ýar ýaňagy saba ýaly ýanar al,
Gara ýyldyz ýaly al ýaňakda hal,
Bulduraýan gözler - çydar ýaly däl,
Çaýlar Leýlim diýip geldi zybana.

Alkymyň agyndan gözüm gamaşdy,
Lebleriň alyndan aklym sämeşdi,
Ýandyrdy, lowlatdy ataşly çeşmi
As man Leýlim diýip geldi zybana.

Goşa maryň göws üstünde towlanar,
Dagyň ýeli ýar daşynda köwlener,
Ataş içre aşyk ýigdi lowladar,
Ýazlar Leýlim diýip geldi zybana.

Yşka düşse dilsiz dünýä dil açar,
Dilli lal bor, edermenler şel açar.
As man-zemin düýpsüz derde ulaşar
Daglar Leýlim diýip geldi zybana.

6.

ÝAKDY GITDI

Al-as manda Humaý guş,
Bagt bolup bakdy gitdi.
Täleyim ters öwürmiş,
Ýylgyryp ýakdy gitdi.

As mana bak, gurrandaz!
Ykbala bak, gurrandaz!
Humaýguş um kandadyr,
Kanda şady-horam ýar?

Alkymy ak sabadan,

Al ýaňagy hurmaýy,
Gelse - başym gurbandyr,
Gits e - hijriň gurbany!

As mana bak, gurrandaz!
Humaýym tap, gurrandaz!
Perwaz urup gelmezmi
Ýerge şady-horram ýar?!

Aşyk boldum, aw boldum
Arşyň peýker gyzyna.
Ykbalymy ýandyrdym
Gara gözleň gyýgyna!

As mana bak, gurrandaz!
Humaýym tap, gurrandaz!
Gara gözü jadyly
Kanda şady-horram ýar?!

7.

YŞK — ALLANYŇ GUDRATY

(aýdym)

Barsaň ýaryň seýline,

Kalbyň aça-aça bar.
Heserli yşk meýinden
Bada içe-içe bar.

Yşk bir umman derýadır,
Aşyk onda gark urmuş.
Yşk bir umman derýadır,
Ýürek kükäp burk urmuş.

Barsaň ýaryň seýline
Yşkdan göçe-göçe bar.
Hummardadır täleyiň,
J andan gece-geçe bar.

Yşk bir umman derýadır,
Geçe bolmaz aýlanyp.
Duşuşyk - bir kenary,
Bir kenary - aýralyk.

Sapar, ýaryň seýline,
Arşdan uça-uça bar.
Yşk - Allanyň gudraty,

Bar, gudrata - haja bar!

8.

ÝATLAMA

Ýarym seýrana gelmiş,
Saçlary dess e-desse.
Göwräm munda neýles in
Köňüller ýara gits e.

Ak bulut lemmer-lemmer,
Saçylmyş müşki-enwer.
Ýaryň saçyn men bolup
Oýnar dälije ýeller.

J an galmadı jigerde
Ýarym bir nazar ets e.
Ýaryň derdi bir esse,
Meniňki iki esse!

Dünýäň yşgy ýazdadır,
Ynsan yşgy ýardadır.
Seýrana gelmiş ýarym
Keýmir okum ýaýdadır.

Sallanyp gelýär ýarym

Ýer basyp assa-assa.

J ahany para berdim

Gara başymy üste.

Suw akar, çeşme bolar,

Söýgi - kereşme bolar.

Ýarym bir posa bers e,

J ahandan geçse bolar.

J YDA EÝLEDI

Yş k möwç urdy, düş dum däli ummana,

Ýar meniň başyma jyga eýlediň.

Göwnüm joş up ömrüm berdim sen ýara,

Kirpikleriň jana jyza eýlediň.

Sermes bolup ýaryň jady çeş minden,

Ganat-persiz asman sary uçdum men,

Dünýä doldy ýaryň güzel keş binden

Arş saz çalyp, zemin seza eýledi.

Sen niçik gudrat sen, jadyly dilber?
Goýnuň seniň jennet jaýymy, dilber?
Bagyş kyldyň bagyt paýymy, dilber,
Gözleriň kalbymda çyrag eýledi.

Daglar bulut bolup arş a ows undy,
Daş an ýürek gara dag deý gows undy.
Gujagymda näzli dilber ows undy,
Aklymdan-huş umdan jyda eýlediň...

GOŞA ÝAZ GELER

Lowlap ot ýanar-da tüsse bolmazmy,
Güwläp yşk ýanar-da gussa bolmazmy?
Ýer ýarylar, daglar ýarasý biter,
Heý, yş kyň ýarasý bits e bolmazmy?

Kebap tüssesi şirin,
Saýýat kyssasy şirin.
Aşyk bolan ýigidiň
Gamy-gussasy şirin.

Baran gels e, daglar batar dumana,

Yş kjoş eýläp başym gama sataşdy.
Aşyk bolup çigildem deý juwana,
Ýyldyrymlap ýandym, ýürek çat açdy.

Baglary ýel yraýar,
Dünýäni dil yraýar.
Saňa diýjek sözlerim
Dodagymda ereýär.

Dili sil geler-de daşgyn bolmazmy,
Yşka düşen başlar joşgun bolmazmy?!
Dünýäň bagty çüwsé goşa ýaz geler,
Sapar, saňa iki ýaşlyk bolmazmy?

TÜRKMENS İŇ!
Ýör, göwnüm, diýara seýran eýläli,
Gurs agy ars lanly-şırı türkmens iň!
Geldi garyp, gamgyn ýigdiň eýýamy,
Jelaletdin kibi ärli türkmens iň!

Saýlap-seçip müň ganatly bedewi,
Dagyna-düzüne sežde edeli,

Synlap dagda Daga dönen pederi —
Goýny üç ýüz altmyş pirli türkmens iň!

Gojalary Gorkut ýaly pähimdar,
Ejeleri Ýunus ýaly rehimdar,
Ýeke bolsaň häh diyeňde mähim bar,
Agaýunus kibi hüýrli türkmens iň!

Ärden ärsiň, diňe merdan saýlagyn,
Şirden şirs iň, jeňe meýdan saýlagyn,
Gaýmagyň galňasyn, synman gaýnagyn,
Goýny Garagumly —gorly türkmens iň!

Taryh diýrler eždadyňa-hyş dyňa,
Ataňa-babaňa, kowum-puş duňa,
Atly girip zarply şalaň köşgüne,
Zeberdest gollary zorly türkmens iň!

Ýagşyzada kybap baý-u-begleri,
Mydam al-as manda parlar tuglary,
Sözleri ýalkymly, kalby şuglaly,
Ýüregi, gül ýüzi —nurly türkmens iň!

Düýp babaň Oguz han, Gorkut — halypaň,
Elli asyr taryhydyr — hakydaň.
Garagumuň — des terhanyň, hazynaň
Rys gal-bereketli, barly turkmens iň!

WATANDADYR

Däli köňlüm telwas eýle,
aram jaýym Watandadyr,

Oka, öwren, yhlas eýle,
ş öhrat-ş anym Watandadyr.

Gyş gutaryp kükräp gelen
joşgun ýazym Watandadyr,

Ýasym sowup, toýum tutjak
ýakyn-ýadym Watandadyr,

Ýat illerde mes gen bolmaz,
göbek ganym Watandadyr.

Çöllerinde seýil edip,
daglaryny pena bildim,
J ülgeden öwsen ýellerin,
Hakdan gelen sena bildim,

Düňle çölüm, dag-derýasyn
Hudaý gurgan bina bildim,
Dutaryndan paýhas alyp,
gyjagyna bagrym dildim,
Berk tutan maksat-myradym,
dünýe-malym Watandadyr.

Dowar bakyp, şöwür çekip,
ygdyn Ahal alas ynda,
Ata-babam sesin eştdim
Gök gümmürdän halatynda.
Perýadyn duýdum käbämiň
zaryn ýelleň nalaşynda,
Ýeke galdyn, ýalňyz galdyn
arşyň-kürsüň aras ynda,
Ýanar ruhum, perýat-ahym,
seždegähim Watandadyr.

Gara başym gala tutdum,
Aköýliniň öwlady men,
Otda ýandym, suwda söndüm,
eýlemedim jöwlany men,

Keç ykbaly geçdi bil-eý,
entek s ürem döwrany men,
Her purs atda Haka sygnyp,
çaǵyrmyş am Möwlamy men,
Hem gelmiş em, hem geljegim,
hany-manym Watandadyr.

DIÝE-DIÝE MEN

Dostlar jiger-bagrym diýar perwany,
Oda düş dum, Watan diýe-diýe men.
Ýedi dagy, ýetmiş ýedi derýany
Ylgap geçdim, Watan diýe-diýe men.

Otlym uçyp barýar Günorta sary,
Pagys-para kylyp sabry-karary!
Il-ulus dan jydalygyň nazary —
Ýanyp biş dim, Watan diýe-diýe men.

Ýagyş-ýagmyr ýagyp ýollar suwlandy,
Penjirämde, dälije ýel köwlendi.
Göwnüm J eyhun derýa bolup towlandy,
Derýa geçdim, Watan diýe-diýe men.

Salam ýakyn oguz, salam, daş oguz,
Ogluň geldi, gujagyň aç, oguz.
Ürgenjiňe eder boldy haj ogul!
Dolup-daş dym, ýurdum diýe-diýe men.

Seýran ets em Mary-şahu-jahana,
Otly ümzük atyp barýar Ahala.
J ümle bala dönýär, sözler as ala,
Gaýnap joş dum, Watan diýe-diýe men.

Waharman deý şekers iň s en, Tejenim,
Gije-gündiz alyn derim seçenekim.
Ogluňdyryn, duzuň dadyp geçirin,
Kowum-hyş dym, Watan diýe-diýe men.

Köpetdag - ýurdumyň dagdan arkasy,
Penalap otyr Kes earkajy.
Periş de barabar Adam sarpasy,
Gaýnap joş dum, ýurdum diýe-diýe men.

Amanmy siz Balkan, Hazar, Etregim,
Ikuçsuzdyr size seýran etjegim.

Sumbar - Pyragydan galan mekdebim,
Kitap açdym ýundum diýe-diýe men.

BARDYR

Ýör, gardaşym, keşt edeli diýara,
Diýaryň behiş di howasy bardyr.
Syýahat kylaly paý-u-pyýada,
Üşbu, zyýaratyň sogaby bardyr.

Çyn derwüşler göz ýaşyna ýuwunýa,
Könlüm tebsiräpdir, ýel deý suwulýa,
Gara daglar öwlüyädir öwlüyä,
Onda Gorkut ataň dogas y bardyr.

Ogulmyň? - Ogullyk borjuň hakla,
Mazluma arka dur, agyrna bakma.
Ýagşa medet berer Huda-da, Halk-da,
Munda arschyň atan sowaly bardyr.

Hany, Oguz gurgan köşki-eýwanlar?
Hany, Seljuk süren ajap eýýamlar?
Harabadan dolup ýatyr meýdanlar,

Aglap tagzym kyłsaň, togaby bardyr.

Türkmen ogly tutdy külli älemi,
Ýurduň weýran etdi kimiň näledi?
Neçüýn küle çökdi türkmen täleýi,
Agtar, bu sowalyň jogaby bardyr.

Är galkmasa, gelen bela sowulmaz,
Gaý galmasa, deňiz tupan dogurmaz.
Atasy döwletli döw deý ogullar,
Döwletli-döwranyň dowamy bardyr.

GELER

Bahar pasly parç bolanda daglarda,
Keýik-umgalary güzere geler.
Ýürek - gözellikde, göwün - awlagda,
Zyban şirin setir düzere geler.

Gök kürteli gelin ýaly arçasy,
Dereleri şa gyzynyň parçasy,
Göwher-lagyl - daşlarynyň syrçasy,
Ak bulutlar gökde ýüzere geler.

Ýaýlas ynda äleme goş ar gaçypdyr,
Edil ýaňy Humaýun guş geçipdir,
Gyzyl güller ýürejigin açypdyr,
Bulgurynda şerap süzeré geler.

Sülgünleri gülgün öws er, güs ürdär,
Käkilikler gyzyl ot deý pas yrdar,
Bu daglarda Hakdan galan heser bar,
Bakylygyň ruhy ýürege geler.

Ýeller oýnar jülgäň elwan öýmes in,
Behiş diň ýelinden dolar öýkeniň,
Ýeri, bu daglary niçik s öýmersiň?!

Ýatan bagtam munda çüwære geler!

PYRAGY GELDI

Ýeller ah-u-zarym äkitdi umma,
Gara daglar dymýar, gara ýer dymýar,
Alla arschda, gara ýerde, heý, kim bar?!

Ýakynym daş edip, yragym geldi.

Men egnim gys madym, diş imi gys dym,
Men ýüzüm as madym, gulagym as dym,
Gara daga baryp bagrymy bas dym,
Has rat-u-gam bolup Pyragy geldi.

Gurs ak göýä berlen ýaly hümläre,
Iç hümledip, gülüp bakdym dünýäme,
Jan awusy bilen dyňzan jümlämi,
Ýuwutdym men, sözlem sypaýy geldi.

Haraba galalar gam bolup ýatyr,
Diňi dünýä haýran - s öm bolup otyr.
Kim maňa geljegiň owazyn getir?!

Mundan gadymýetiň pygany geldi.

Besdir, ýok et, bu guss aly pikirleň,
Är ogly sen, är ýükünem çeker sen.
Medet gelse, geler diňe ýokardan.
Pynhan bir gudratyň nyş any geldi.

DEŇZIM

Gaýa-gaýa, geriş-geriş tolkunlaň,

Çarp urar, çyrpynar, öwjüňe, deňzim.
Ýagyş-ýagmyr göge galar tolgunsaň,
Hak aşyk men seniň möwjüňe, deňzim.

Birde-de galkyp, as man bilen tapyşdyň,
Birde-de nagra dartyp halys gapyşdyň,
Birde-de aşyk kibi göterlip yşkyň,
Meňzediň sen joşly göwnüme, deňzim.

Göter döwür, göter meniň ýelkenim,
Getir deňiz, arşyň sergin ýellerin!
Sen kibi owsunyp duran geljegim
Ylham ber sen meniň kalbyma, deňzim.

Taýmyl münüp gördüm sapa-s eýilňi,
Guwwas bolup ýüzüp gördüm hezilňi.
Gözelligňe jiger-bagrym ezildi,
Çydas am-da dünýäň döwşüne, deňzim.

Gulaçlap aýlandym umman şalygyn,
Diýenim eçildi tylla balygym.
Hazar deňzim - sensiň beýik baýlygym,

Halkymyň bagtyna eçilgin, deňzim.

DIÝDILER

Başy garly Köpetdagyn nagmasy bar diýdiler,
Mahal-mahal ýanan är deý, nagrasy bar diýdiler.
Ýyldyrymlap, gök gürledýän çagbasy bar diýdiler,
Aýlanyp türkmen topragyn ýagmasy bar diýdiler,
Daglarymda Gorkut ataň paýhasy bar diýdiler.

Tırs ek urup ýatan dagyň behiș t kybap jülgesi,
Derelerde seýil eder ak bulutlaň kölgesi,
Köpetdagym ýöne dag däl, bu bir bagtyň çüwmesi,
Köýten, Has ar, Balkan dagy - külli türkmen dünýesi,
Daglarynda Oguz hanyň haýbaty bar diýdiler.

Deresinde gaplaň gürlän daglar başy dumandyr,
Depesinde bürgüt ýerläń daglar mydam juwandyr,
Eteginde iller örlän eziz diýar amandyr,
Çar dagy bar Çandybilim - geljek ajap zamandyr
Bu daglarda Göröglynyn nagmasy bar diýdiler.

Bir tarapym Garagumum - göçüp barýan kerwendir,

Duş man bolup gelene merk, türkmene erk bergendir,
Gahry gels e tüweleýläp, tupan bolup turgandyr,
Meger dünýäň ýaradylşyn gözü bilen görgendir,
Hydyr gören turkmenleriň geljegi bar diýdiler.

DAGLAR

Gudrat görs eň daglara bar diýlendir,
Görkeziň dünýäniň gudratyn, daglar!
Myhmanyň men, howaň melhemdir, emdir,
Meni ýalňyzlykdan gutaryň, daglar!

Kürs üň-kemeri siz, Arşyň - diregi,
Size çykyp başym as man diredi.
Pata bersin Göroglynyň pirleri,
Ýyldyz dagy açsyn gujagyn, daglar!

Uçudyňdan baks am - başym aýlandy,
Geçidiňe çeks am - daşym aýlandy.
Al-asmanda göwün guşum aýlandy
Sizde göwne mesgen tutanyň, daglar!

Aýlandym men arça bas an zawlarmy,

Gülsem, ses im gerşden gerşe çawlandy,
Ruhum bolup däli çaylar towlandy,
Görün̄ ganat baglap uçanym, daglar!

Daglar, seýli-seýrany siz jahanyň,
Dagda gezen biler, daglar bahasyn,
Sekiz ýaşda - şindi oglan mahalym,
Gaýyp bir gudrata uçradym, daglar!

Hak ogly men, görsem Hakyň keremin,
Çarhyny aýlasam çarhypelegiň.
Goja dünýä bildirer men gelenim,
J ennetim, behişdim, uçmahym, daglar!

GARAGUM

Çille dolar, kükräp-kükräp ýaz geler,
Nowruzyňda togsan tamam, Garagum.
Durna däldir, Gökden guruk ýaý geler
Ol ata-babamdan salam - Garagum.

Tozdurdym men sende çaryk-çokaýym,
Paý-pyýada gezip ojar tokaýyň.

Ows aryň ber, kerweniň çekeýin,
Özgermişdir köne zaman, Garagum.

Gökde - bulut, ýerde baran gezendir,
Owsuny selinler zülpün ezendir.
Hol näz edýän gyzkamatly s özendir,
Gören gözelligňe haýran, Garagum.

Çöl däldir, çaykanyp ýatan ummandyr,
Däli ýele owsun urup durýandyr.
Oguz han kowmuna ýalňyz dermandyr,
Üç aý sende däli seýran, Garagum.

Çöküp otyr s üri-s üri düýeler,
Her biris i çölde gurlan öý olar.
Çapar deý alakjap gelýän tüweleyý,
Bir purs atda dünýä ýaýrar, Garagum.

Böreň-böreň kak suwunda düýş görýä,
Bölek-bölek bulut-dowarlar barýa.
Goýnuňda tolkunyp tereň bir derýa
Syrylýar üs tüňden duman, Garagum.

Sen as manyň halatys yň, halys yň,
Rys gal-bereketsiň, maňyz-manys yň.
Türkmeniň egs ilmez des terhanys yň -
Naz-u-nygmatyňa haýran, Garagum.

BARDYR

Guş angyn zerrin kemeriň,
Görögly deý agaň bardyr!
At seýis läp, öwüt beren,
J ygaly deý babaň bardyr!

Pederiň ruhy ýanyňda,
Enäniň ahy - ýadyňda,
At çapdyryp diýaryňda,
Gezgen gerçek as lyň bardyr!

Adalatyň tugun diken,
J ahalatyň ýurdun ýykan,
Gurup munda bagtly mekan,
Togrul kimin şalar bardyr!

Gama batsaň, daglara bar!
Kalba gubar baglama, bar!
Geriş-geriş, hatar-hatar,
Hümmet bergen daglar bardyr!

Iliň bardyr - garap ýatan,
Bardyr garyp, gamgyn Watan.
Beýik döwlet düybün tutan,
Oguz han deý hanlar bardyr!

Ýalňyz çagyň Haka ýalbar,
Göwün galkar, ýürek ýaýnar.
Sapar, seni Alla ýalkar,
Saňa Hakdan ýardam bardyr!

GÖZLE

Saparmyrat, periň ýetdi,
Gözle, ulus-iliň gözle.
Gamgyn gezen çagyň ötdi,
Sagynň gözle, soluň gözle.

Mekan - ýakyn, menzil daşdyr,

Ýurda sapar kylmak hajdyr!
Dünýä bir soňsuz darkaş dyr,
Ata-baba ýoluň gözle.

Duman kalbyň örteninde
Watan diýdiň her demiňde
Ýüküň bardyr gerdeniňde
Biribardan dalda gözle.

Sen ýanmasaň, ol ýanmasa,
Il gaflatdan oýanmasa,
Güýç-gaýrata daýanmasa,
Hakdan berlen halyň, gözle.

Menzil-mekanyň - diýardyr,
Ýary gerçek, ýary batyr,
Seniň beýik iliň bardyr,
Gadym türkmen ýoluň gözle.

Deňiz güýjüň bar çagynda,
Är-u-pirleriň çagyr-da,
Göröglynyn Çardagynda

Garry Çandybiliň gözle.

BADY-SABADA MENI

Ýa, Biribar, goýbergin göwün galaňa meni,
Ýandyrmas yn kaknus deý ýowuz zamana meni,
Dost halyma sanmas yn - duş man hamana meni,
Keremiňe duş eýläp, çagyr s alama meni.
Ýalkaweri gaýypdan bady-s abada meni.

Kä dürs, kä ters aýlangan dünýä çarhsyz pelekdir,
Dünýä gylyç-gürzi däl, näzik ýürek gerekdir.
Dost bolana tor gurar, dumly-duş uň kerepdir,
Agyr derdi beripsiň, Taňrym özüň em etgin!
Ýalkaweri gaýypdan bady-s abada meni.

Garly daglaň goýnunda göwnümi joş eýledim,
Guşlaň owazyn diňläp, didämi ýaş eýledim,
As mandan inen ogluň Ýerde ýalňyz neýlesin?
Yhlasyma duş eýläp, syryňny paş eýlegin,
Ýalkaweri gaýypdan bady-s abada meni.

Milletim diýp ýanar men, haýykmyş dyr görenler,

Hümmet has asyn s üýräp, heý, gelmezmi erenler?
Bir ojaga jem boluň, ýad-u-ýakyn, ýaranlar,
Sežde kyldym Ýeriňe, Allam Arş dan kerem ber,
Ýalkaweri gaýypdan bady-s abada meni.

BILE

Paý-pyýada gezen ýerlem, jiger-bagrym ezen ýerlem,
Men topragyň ogly boldum toprak s eniň öwdüň bile.

Gits em s senden kalbym gyýlyp, gelerin men şowhun bile,
Diýarym daşyp garşylar deňiz kibi ows un bile.

Senden gelip saňa barýan, tümden gelip daňa barýan,
Kynçylykdan geçip parran, s eniň ýşky-zowkuň bile.

Ir-iýmişler, miweleriň dat alypdyr jöwzalardan.
Gyzyl ganym ot alypdyr, seniň otly toms uň bile.

Güýjüme güýç, ruhuma ruh, beýnime paýhas berip sen,
Matam-ýasym, toý-baýramym eziz Watan sowdum bile.

Gamgyn pikrim mende galsyn, jebri-jepam tende galsyn,

Yħlas bile gögerdeli, pikirdermiň gowsun bile...

Sapar, jigerbendiň - diýar, galdyň agyr gündə, diýar,
Galkyn, dünýä göz görkez sen, Görogly deý dogmuň
bile!..

DÖWRAN GELER

Darykma, şeýda gursagym,
Geler, geler, o gün geler.
Unutgyn gamgyn purs atyň,
Bir gün çüwüp, döwüm geler.

Ejiz adam batar gama,
Gijäň geçdi, ümzük - daňa!
Özüň tanat, iliň tana,
Däli döwran-döwür geler.

Ýüregime batdy hanjar,
Ýalňyz başym aldy gamlar.
Çeken derdim biler daňlar,
Bady-saba şöwür geler.

Kys matymyň üýtgäp terzi,

Saparmyrat çekdi jebri
Hut pyýada çykyp perzi,
Agyp-dönüp döwran geler.

J YGALYBEG

Meniň bir bedew atym bar, s eýis läp ber, J ygalybeg!
Meniň bir synan göwnüm bar, s eýikläp ber, J ygalybeg!
Çardaglarym gandallydyr, Çandybilim - gamly ildir,
Batyl bagtymyz oýanmaz, eger-eger, J ygalybeg!

Gara daga azym uran, dag ýigitler kanda galды?
Pelek bilen döwüş guran, beg ýigitler gamda galды.
Alp erenler şehit bolup, munda garyp bende galды,
Düňle çöller dükge düş üp, iňňildeýär, J ygalybeg!

Döwletli baýlar bas ylyp, hupbat çekip, Sibir gitdi,
Şır ýigitler söweş kylyp, şehit bolup gabyr gitdi.
Ýetim ogluň gan aglaýyp, aram-karar-sabyr gitdi,
Ulus-illerim eňreş er, ýurt derbe-der, J ygalybeg!

Meniň bir bedew atym bar, s eýis läp ber, J ygalybeg!
Meniň bir däli göwnüm bar, s eýikläp ber, J ygalybeg!

Göröglynyn düýrme gyljyn, jygaňy ber, J ygalybeg!
Başym goýup söweşer men, jygaňy ber, J ygalybeg!..

ULY BOL!

Saparmyrat, ýüküni çek ikiniň,
Uly dünýä gelensiň sen - uly bol!
Ulys-iller gadryny bilen kişiniň,
Sen kiş i däl, kişileriň güli bol!

J ümleler datly bor ýürekde ýansa,
Höregne ot çeýnäp, nur saçar aňka*.
Dilli kelle gaty kändir jahanda,
Sözlär bolsaň, sen ýüregiň dili bol!

Görögly bolmagy oňarmaz her kim,
Iliň ogly bolmak borjudyr merdiň,
Halkyň ýuki bolsun göteren derdiň,
Gul hem bolsaň - öz öýüniň guly bol!

Biribar keremdir, duşursa bagta,
Döwletiň göterlip, ykbalyň gals a,
Karun deý üstüňden bereket ýagsa,

Beýlä bas ma, Hatamtaýyň goly bol!

Sapar jan bolmarsyň gynaman jany,
Nur saçmarsyň ýanmasaň sen Gün ýaly,
Oguz han deý tutsaň bütin dünýäni
Öňi bilen, sen türkmeniň ogly bol!

* Aňka - hyýaly guş.

TÜRKMENDİR

Gerçek ýigit, goç ýigit, oýlan, parasat eýle,
Türkmeni beýik edip biljek diňe türkmendir!
Zyýarat kyl geçmişe, geljege sapar eýle,
Türkmeni beýik türkmen edip biljek - türkmendir!

Türkmen ogly şır ogludyr, şır balasy şır bolar,
Egniň gys mak, ýüzüň as mak namys bolar, ar bolar.
Il-gün üçin ylgana mydam ýeňiş ýar bolar,
Türkmeni beýik edip biljek diňe türkmendir.

Geçmiş iňden nusga al, geljege görelde,
Ýedi yklym buýsansyn är türkmeni görende,

Türkmeniň tutan ýoly dünýä bolsun ýörelge,
Türkmeni beýik türkmen etjek diňe turkmendir.

Zähmetde şan gazanyp, gudrat görkez ylymda,
Seniň bilen Watanyň galmalydyr belende!
Iliň bagtyýar bolar Diýaryň beýgelende!
Türkmeni beýik türkmen etjek diňe turkmendir!

Danalykda danyşment bol, Pyragydyr Gorkuda,
Batyrylkda - Alp Arslana, Çagry bege, Togrula.
Yzdan ýörmek gelişmez Oguz hanyň kowmuna
Türkmeni beýik türkmen edip biljek - turkmendir!

RUHUŇYZ TUG KIMIN
BELENTDE BOLSUN!
Belent boluň, beýik işe baş goşuň,
Ruhuňyz tug deýin belentde bolsun!
Birmahalky gussa bilen hoşlaşyň,
Ruhuňyz tug kimin belentde bolsun!

Sustupesler jany sagat has sadyr,
Ruh y beýgiň rysky iki es sedir.

Göwünde garratma ets em-pets emiň,
Ruhuňyz tug deýin belentde bols un!

Är başyny egmez işi keç günde,
Gama orun bermez köňül köşgünde.
Hyýallar - hyruçda, kelle - göçgünde,
Ruhuňyz tug kimin belentde bols un!

İşler rowaç bols un, ýoluňyz aýdyň,
Kalby baýlar deps eň-deprenmez baýdyr!
Türkmeniň tükenmez baýlygy bardyr!
Ruhuňyz tug deýin belentde bols un!

Sen beýik bol, sebäp halkyň beýikdir,
Türkmeniň pes ogly bolmak aýypdyr.
Ruh yjomartlary Alla s öýüpdir,
Ruhuňyz tug kimin belentde bols un!

Sapar diýer, ýigit şahandaz bolar,
Baran ýeri baýram, ala-ýaz bolar.
Türkmen ogly ulus-ile ýar bolar,
Ruhuňyz tug kimin belentde bols un!

S ÖÝÜŇ, GARA GÖZLERIM!

Yş kyň oky - ýyldyrym, ýaýy - äleangoşardyr,
Mežnun bolup däliräp, s öýüň, gara gözlerim!
Alla Ýerin ýas anda, meger, ýs ka düş endir,
J eýhun bolup däliräp, s öýüň, gara gözlerim,
s öýlüň, gara gözlerim!

Ummán - s öýs e, möwç urar, tolkunlaryn güwleder,
Daglar - s öýs e, dumanlap, ýylçyr daşyn gülleder,
As man - s öýs e, nagra dartyp, dilsiz gögün gürleder,
Gara başy sämedip, s öýüň, gara gözlerim,
s öýlüň, gara gözlerim!

Getirmiş Oguz hanyň ýs gy Arşyň peýkerni,
Ýunus diýip Görögly aždarhany neýledi.
Ýar ýolunda kän aglap Pyragy-da nalady,
Derýalar deý çyrpynyp, s öýüň, gara gözlerim,
s öýlüň, gara gözlerim!

Yş k jadyly ataşdyr, aşyk oňa ýanandyr,
Agzyndan ot sowrular, geýen geými ýalyndyr,

Söwer ýaryna gowşan gökde ganat ýaýandyr,
As manda perwaz urup, söýüň, gara gözlerim,
söýlüň, gara gözlerim!

Söýenim söýmedi - bil, söýgim aýlanyp geçdi,
Söýeni söýmedim men, serim aýlanyp geçdi,
Yşkym ýalňyz ýandyryp, ýaşym bir çenden geçdi,
Şonda-da är kibi, söýüň, gara gözlerim,
söýlüň, gara gözlerim!

Söýüň, durnaly ýazda, söýüň, altyn güýzlerde,
Bagtyňyz wys al bols un, peri-peýker gyzlarda,
Dünýä lälezar bolar, Sapar güllär näzlerde,
Bahar kimin burk urup, söýüň, gara gözlerim,
söýlüň, gara gözlerim!

TÜRKMEN HALYS Y

Her bir göli Oguz hanyň tagmas y,
Türkmen gudraty sen, türkmen halys y.
Her çitimiň gözelligiň nagmas y,
Oguz handan haldyr, türkmen halys y.

Dünýä içre söz pes geler waspyňa,

Men haýranam halyçylaň kes bine,
Meňzedip türkmeniň bahar pas lyna,
Was py dünýä dolmuş, türkmen halys y.

Erişleri Günüň tylla nurundan,
Argyşlary Aýyň kümüş nurundan,
Sen bezegs iň, ornuň şalaň köşgünden,
Öyi ýaza öwrer, türkmen halys y.

Daragyň kakaňda gyz-u-gelinler,
Dür döküler, zer döküler elinden,
At-owazy düş mez dünýäň dilinden,
Göreni bent kylar, türkmen halys y.

Uçmaha-da giren türkmen halydyr,
Ol türkmeniň ruhubelent halydyr,
Gölleri halkymyň pák imanydyr,
Hut Hudaýdan haldyr, türkmen halys y.

Bu haly däl, türkmen, seniň kalbyňdyr,
Behiştden zemine düş en ýalkymdyr,
Hakyň kereminden dörän aýdymdyr,

Sapar gadryň bilmiş, türkmen halysy.

BAHAR ÇABGASY

Garaşsyz Diýarym salyp heýjana,
Güwläp-güwläp bahar çabgas yágýar.
Buýrabaş baglary bulap her ýana,
Şaglap-şaglap türkmen çabgas yágýar,
Şahyr diýarymyň paýhas yágýar.

Är gögerýär! Ýer gögerýär ýagyşda,
Ýagyş keramatdyr ýaz-u-güýz-gyşda.
As man-zemin jala bilen öpüşyä,
Düwläp-düwläp bahar çabgas yágýar,
Datly waharmanyň ballary ýagýar.

Baglar—ýaşyl şowhun, güller—al owaz,
Daglar—ýaşyl tolkun, düzler—ala-ýaz.
As man arşdan sahawatyn paýlaýar,
Şabrap-şabrap ýazyň çabgas yágýar,
Arşyň görki, Ýeriň gamzas yágýar.

Gök gümmürdäp, daglap daglaň arkasyn,

Süllümباý ýuwupdyr çynar-arçasyn.
Ýaşyl boss anynda Kes earkajyň,
Şuwlap-şuwlap bahar çabgas y ýagýar,
Gyz-gelinleň güzel nagmas y ýagýar.

Her damjas y gelinbarmak üzüm deý,
Horram jala raks oýnaýar düzümde,
Bahar reýhan bolup ýeriň yüzünde,
Kükräp-kükräp bahar çabgas y ýagýar,
Türkmeniň guş gurs ak gallas y ýagýar.

Es re bulut, daga bagryň oýkaýyp,
Siller gelýär jülgelerden çayýkanyp,
Ýag, ýagyşym, ak şowhunyň paýradyp,
Güwläp-güwläp bahar çabgas y ýagýar,
Göröglyň göçgünli namasy ýagýar.

Allaň nurumy sen? Hakyň ýş kymyň?
Rys gal bereketi sähra-deş timiň *.
Ýag, ýagmyr, bagty sen kowum-hyş dymyň,
Şawrap-şawrap bahar çabgas y ýagýar,
Arşyň zowky, Ýeriň baýramy ýagýar.

* Deşt — çöl-beýewan, sähra.

Türkmen — baý! Wah, ýöne az-da gar, ýagyş,
Ýag, zemine — eş ret, as mana — aýyş!
Äleangoşar ýaly parlap ýaş aýyş,
Türkmeniň ak bagty — çabgas y ýagýar,
Saparmyrat, bagtyň gül bolup ýagýar.

TÜRKMEN RUHY ÝANARDAG

Ganyň — ýyldyrymdan, aslyň — arş dandyr,
Türkmeniň ruhy sen, şanym, Ýanardag.
Ata çykan her bir türkmen ars landyr,
Paýendazdyr şirin janyň, Ýanardag.

Arpa berip, gözümden nur içirdim,
Körpe berip, ruhumdan ruh geçirdim.
Aýlawlarda, göwnüm bolup uçar sen,
Jahana dolandır çawyň, Ýanardag.

Atam J ygalybeg asyl seýs iňdir,
Sallanyp ýöräňde seýkin-s eýkins iň.
Şatlygymsyň — ruhubelent ruhumsyň,

Ilimiň ruhunyň keş bi, Ýanardag.

Sen behiſ tden çykan humaýguş usyň,
Külli türkmenimiň göwün hoş usyň.
Toý tutuls a, tomaş alar baş ys yň,
Ýalyn kimin ýanar ýalyň, Ýanardag.

Baba Gambar sazyň çaldy, oýnadyň,
Tomaş a öwürip türkmen toýlaryn.
Ýyldyz syçradýandyr boýnuz toýnagyň,
Dep edip asmanyň Aýyn, Ýanardag.

Sen türkmen gardaşy, gardaşdan ýegs iň,
Seniň bahaň jümle-jahana deňdir.
Sen gerbime —jigerime girens iň,
Türkmeniň ruhus yň, janym, Ýanardag.

Sapar, adyň bu jahana keşt eder,
Göwnüm al-as manda, göwrə deşt dedir.
Arşda —Alla, Ýerde —ata sežd eder,
Hakdan halatym sen, halym, Ýanardag.

TÜRKMEN MÜÇENAMASY

1.

Çagalyk müçesi

(13 ýaş a çenli)

Ata ganat bagladyp,

Enä ganat bagladyp,

Dünýä geldiň çagajyk.

Şugladansyň, nurdansyň,

Mähirdensiň, gordansyň,

Ak süýtdensiň, düýşdensiň,

Hyjuw, hyruç, joşdansyň...

Durjan-durjan dur, çaga,

Ýörjen-ýörjen ýör, çaga.

Dünýä oýun —tomaşa,

Höwes eksiň görmäge.

Ummañ içre luwsuň sen,

Asmañ içre guwsuň sen,

Taýsyň, çapar gidersiň,

Gülseneň, goja dünýäni

Sen bagtyýar edersiň.

Şindi seniň alnyňda

Ýaşalmadyk ömür dur,
Açylmadyk dünýä dur.
Syrdan doly dünýäni
Seniň açmagyň zerur.

Ýylgyrýar, gülýär çaga,
Ýaza dönýär ýaşyl Ýer.
Muňa çagalyk
Müçesi diýler!

2. Ýetginjeklik müçesi
(13 ýaşdan 25 ýaşa çenli)

Ylym-bilim gözlegiň,
Kämildedir gözleriň.
Dünýä syryny açyp,
Giňäp barýar gözyetim.
Eýläň ylym ummany,
Beýläň yşgyň ummany.
Beýniň paýhas dan dolar
Gömlüp goýlan hum ýaly.
As man ýylgyryp bakar,
Başyň aýlap müş künden.

Heýjana geler bahar,
Gara gözleň yş gyndan.
Gijeleriň hes erdir,
Günler ş irin-ş ekerdir.
Penje-penje al güller
Kereş medir näz eder.
Dünýä hüýre öwrülip,
Juwan başyň s ämeder.
Tutluş aňda barsdansyň,
Dagda peleň, arslansyň.
Söýgi, mukaddes söýgi
Ylahydyr, arş dandyr!
Deňiz bolup gaýnarsyň,
Daglar bolup ýaýnarsyň,
Bu dünýäniň görküne —
Görmegine haýransyň.
Ýyldyrymsyň, ýandyrsyň,
Däli sil deý güwlärsiň.
Bu dünýäň depesinde
Bagt bolup çüwýänsiň!
Dünýäniň ýüzi bilen

Gelýär s öýgi hem ýaş lyk
As manyň ýüzi bilen,
Gelýär toý-tomgy buşluk.

Hyýallar hyňzar
Göwün göterler.
Muňa ýetginjeklik
Müçesi diýler!

3. Ýigitlik müçesi
(25 ýaşdan 37 ýaşa çenli)

Şa çynarsyň, boýnarsyň,
Arşyň boýun boýlarsyň,
Şaha aýryp, ýaýrarsyň.
Başyň as mana barar,
Köküň Ýeriň maňzyna!
Bahaň ulus-il berer,
Adyň abraý-arzyda!
Çagalaň kaka diýer,
Sen ýurt ogly bolmaly!
Dünýä gelen her kimiň
Möhüm ormy bolmaly!

Gara daga azm ursaň,
Daşyň çogun çykarsyň!
Ýörän çagyň zeminden
Ýeriň ýagyn çykarsyň!
Ugruna bor edeniň,
Boz pikirler durlanar.
Demre dönüp bedeniň,
Akyl käs än pürlener.
Watanyň oglы borsuň,
Bitirip Watan borjun!
Gerdendäki ýüküňe
Gara dag deý çydarsyň.

Belent başyň as manda,
Howalaly çynarsyň!
Ýurduň näçeräk söýseň,
Bardyr şonça-da borjuň.
Söýgüden bina bolan
Bardyr mähriban ýurduň.

Edýän iş iňe bakyp,
Iliňde sarpa goýlar.

Muňa ýigitlik

Müçesi diýler!

4. Kämillik müçesi

(37 ýaşdan 49 ýaşa çenli)

Ömrüň orta gürpünde,

Ýüz müň hyýal-oýdas yň.

Göterils eň Gündes iň,

Arzylans aň Aýdas yň!

Düze düşen derýa deý,

Hanaň giňär, tereňs iň.

Az alyp, köp berens iň.

Bir işi amal ets eň,

Garaşýandyr ýüzüsü.

İşdir — ömrüň ýülügi!

İşdir, as ylly işdir:

Mertebä-de göterjek,

Ölümden-de guitarjak!

Pesler GEÇMIŞ E barýar,

Beýik ärler GELJ EGE!

Watan dereje berýär

İş bitirýän gerçege!
Saça kümüş sepiler,
Aga diýen tapylar.
Baran ýerden aparsen,
Uran ýerden goparsen.
Öňüňde müň parz bardyr!
Ömrüň ile bermeli!
Berdiňçe —karzdarsyň!

Ýaşalan bu ýaş
Entek az görner.
Muňa kämillik
Müçesi diýler!

5. Pygamber müçesi
(49 ýaşdan 61 ýaşa çenli)
Bagsyň — hasylyň biçer,
Dagsyň — köpdür çeş meleň.
Göwräň ýerden barýandyr,
Göwnüň arşda keşt eder.

Agtýga gözüň düşer,

Çowluga gözüň düşer.
Pygamber duýgyň artar
Dünýä akyl ýetirip.
Barýansyň bu dünýäni
Gerdeniňde göterip.
Durş uň bilen parasat,
Durş uň bilen paýhas syň.
Ornuň mydam tördendir,
Ulus-ile kethuda,
Ulus-ile baýdaksyň!
Aýdan sözüň mähekdaş,
Ýörän ýoluň ýörelge.
Ula-kiçä nusgasyň,
Ulus-ile görelde.

Türkmen paýhas a —
Sarpany goýýar.
Muňa Pygamber
Müçesi diýýär!

6. Ruhubelentlik müçesi
(61 ýaşdan 73 ýaşa çenli)

Iliň toýy —toýuňdyr,
Iliň gamy —gussaňdyr.
Badalgaňdyr gara ýer,
Ýapyş algan asmandyr.
Dünýä, bu goja dünýä

Mähir bilen garar sen.
Oturtmazlar öýünde,
Il derdine ýarar sen.
Kanagat sen, karar sen!
Ýaşap garraýan kändir,
Azdyr kethuda çykýan.
Alnyňda altyn ýollar,
Egniňde agyr ykbal!
Otursaň, öwüt berip,
Kä rowaýat kylar sen.
Bu dünýaniň geljegin,
Geçmişini biler sen.
Ruhanasyň, danasyň,
Mährem, jana-janasynyň.
Zeminde kämil çykan
Asyl ýagşyzadasyn!

Türkmene ruhy, kalby

J oşýar diýler.

Muňa ruhubelent

Müçe diýler.

7. Aks akgallyk müçesi

(73 ýaşdan 85 ýaşa çenli)

Golda hümmet hasasy,

Sözlän sözi senadyr.

Dilde Hakyň kelamy,

Derdi-bela penadyr.

Gerdende uzyn ömür,

Eginlerde asyr bar.

Ak guw ýaly Aks akal

Aklyk bolup pasyrdar.

Sapdyr, günä sapdyr,

Durşy bilen imandyr,

Durky bilen ynsapdyr.

Diýen sözi sogap bor.

Aksakal gojalarmyz

Her bir derde dowá bor.

Uly iliň buýs anjy,
Keramatdyr, keremdir.
Goja ömrüni ile
Aklyk edip berendir.
Pikri halkyň pikridir,
Zikri Hakyň zikridir.

Aklyk olar zemine,
Ýürekden hormat goýlar.
Muňa aks akgallyk
Müçesi diýler!

8. Gartaňlyk müçesi

(85 ýaşdan 97 ýaşa çenli)

Segsen başden geçse ýaşyň,
Ömrüm geçdi diýmegin.
Ýürek joşsa, ten göterer,
Garrylygy bilmegin.
Gözüň nury ölçmez entäk,
Bagtly günler mundan beýläk
Töweregňe gözüň aýla,
Nesillerňe şatlyk paýla!

Toýa-ýas a gatnabergin,
Özüňden kiçi ýaşlara
Öwüt-ündew paýlabergin.
Il içinde hormat alyp,
Alla diýip ýaşabergin!
Kämahallar çepiň, sagyň,
Wagtal-wagtal agraberer.
Ýöne saňa güýç-kuwwaty,
Nesliň bilen halkyň berer.

Ömür birdir, gadryn bilgin,
Bu ýaşda hormat donun geýerler.
Muňa bils eň, il içinde,
Gartaňlyk müçesi diýerler!

9. Oguzhan müçesi
(97 ýaşdan 109 ýaş a çenli)
Oguzhan müçesi ýeke-täkdir,
Oňa ýetenleriň ýüregi päkdir.
Agtyklary, çowluklary,
Ýuwılkılary, gowluklary
Üýşüp onuň daşyna,

Guwanarlar onuň bagtly
Ýaşan ýaşyna.
Ölmeklik ömrüň dowamatydyr,
Halallyk ömrüň salamatydyr.
Halal ömür süren ölümden gorkmaz,
Watan, nesil ony hergiz unutmaz.
Oguzhan Türkmen muny bilipdir,
Hem-de bir yüz dokuz ýaş a ýetipdir.
Türkmene miras goýup şöhrat-şan,
Şondan soňra berdi şirin jan.
Bäş müň yüz ýyl düşse-de ara,
Ruhý ölmän il içinde,
Ebedilik ýaş aýar.
Ruhý ömri ganymyzda,
Baýdak ýaly parlaýar.

Saparmyrat Türkmenbaşy
Türkmen ilim aman bolsun.
Goşgular.

Aşgabat. Türkmen döwlet neşirýat gullugy, 2003 ýyl
Ýygnamaga berildi 26.07.2002 ýyl. Çap etmäge rugsat
edildi 16.09.2003 ýyl. Sany 20000. Sargyt 2066.

Kitaby Elektron görnüş e geçiren
Gurban Geldiyew 1993 ýyl
2016 ýylyň Fewral aýynyň 10 ny